

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

---

Analiza wykonalności dla projektu pn.:
„Zagospodarowanie cieków wodnych w sołectwie Porąbka –
potoku Wielka Puszcza oraz zbiornika wodnego pod Zaporą”

Bielsko-Biała, 2015

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych
celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

Zespół ekspertów w składzie:

**Karol Ciężak, Paweł Gałęcki, Joanna Zalewska-Gałosz, Wojciech Gałosz, Izabela Kałczuga,
Małgorzata Krzysztofik, Krzysztof Linek, Anna Ober, Roman Żurek**

Spis treści

1.	Charakterystyka projektu	3
1.1.	Tytuł i definicja projektu	3
1.2.	Lokalizacja projektu	4
1.3.	Logika interwencji, cele i wskaźniki projektu	7
2.	Analiza terytorialna	10
3.	Zgodność z politykami strategicznymi	13
4.	Komplementarność projektu	16
5.	Analiza instytucjonalna	17
5.1.	Beneficjenci projektu	17
5.2.	Wykonalność instytucjonalna projektu	17
6.	Analiza techniczna i technologiczna	18
7.	Analiza specyficzna dla sektora	22
7.1.	Stan aktualny	22
7.2.	Stan projektowany	22
8.	Analiza wariantowa	23
9.	Analiza środowiskowa	24
10.	Analiza prawna i pomoc publiczna	29
11.	Analiza finansowo-ekonomiczna	33
12.	Wykonalność i trwałość projektu	40
13.	Analiza ryzyk i zagrożeń w projekcie	42
14.	Plan wdrożenia projektu	44
15.	Raport z konsultacji społecznych	45
16.	Zakończenie	48
17.	Bibliografia	51

Spis rysunków

Rysunek 1 Porąbka na mapie Województwa Śląskiego	4
Rysunek 2 Lokalizacja projektu na terenie powiatu	5
Rysunek 3 Lokalizacja projektu w gminie Porąbka wskazana przez Beneficjenta podczas audytu terenowego	6

Spis tabel

Tabela 1 Wskaźnik rezultatu	8
Tabela 2 Wskaźnik produktu	9
Tabela 3 Ludność w Gminie Porąbka wg miejsca zameldowania i płci	10
Tabela 4 Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie Porąbka	11
Tabela 5 Wpływ projektu na polityki horyzontalne	16
Tabela 6 Komplementarność projektu z innymi działaniami	17
Tabela 7 Koszty przygotowania i realizacji projektu	21
Tabela 8 Ocena porównawcza projektu: „stan surowy” – „stan z zastosowaniem rekomendacji środowiskowych” (skala od -5 do +5)	27
Tabela 9 Ryzyka środowiskowe w projekcie	28
Tabela 10 Wycena i harmonogram w obszarze środowiskowym	28
Tabela 11 Lista nieruchomości objętych projektem wraz ze wskazaniem czy istnieje podstawa dysponowania nieruchomością przez Beneficjenta	29
Tabela 12 Harmonogram rzeczowo-finansowy	34
Tabela 13 Kalkulacja kosztów operacyjnych w wybranych latach analizy	36
Tabela 14 Obliczenie luki w finansowaniu	37
Tabela 15 Obliczenie poziomu dofinansowania	38
Tabela 16 Obliczenia wskaźników rentowności bez uwzględnienia dotacji	39
Tabela 17 Obliczenia wskaźników rentowności z uwzględnieniem dotacji	39
Tabela 18 Obliczenie ENPV i B/C	40
Tabela 19 Ryzyka i zagrożenia w projekcie	42
Tabela 20 Plan wdrożenia projektu	44
Tabela 21 Uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych	45

Załącznik (w wersji elektronicznej) – szczegółowe zestawienie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz z komentarzem zespołu ekspertów

1. Charakterystyka projektu

1.1. Tytuł i definicja projektu

„Zagospodarowanie cieków wodnych w sołectwie Porąbka – potoku Wielka Puszcza oraz zbiornika wodnego pod Zaporą”

Projekt jest częścią zintegrowanego subregionalnego przedsięwzięcia pn. „Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego”. Przedsięwzięcie obejmuje działania polegające na ochronie obszarów nadwodnych wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych i prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych, a także budowę i modernizację niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną i przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków. Przedsięwzięcie zintegrowane złożone jest z 35 wzajemnie komplementarnych inwestycji zaplanowanych do realizacji w Bielsku-Białej oraz powiatach: bielskim, cieszyńskim i żywieckim.

Realizacja projektu zakłada uporządkowanie i zagospodarowanie dydaktyczne terenów nadbrzeżnych zlokalizowanych wzdłuż potoku Wielka Puszcza i Zbiornika Czanieckiego.

W ramach realizacji projektu w części dot. Potoku Wielka Puszcza przewiduje się wykonanie robót:

- Uporządkowanie terenów wzdłuż potoku na łącznym odcinku 2000 m;
- Zagospodarowanie otoczenia potoku wraz z jego wyczyszczeniem na odcinku 2000 m;
- Utworzenie ścieżki pieszej;
- Budowę oświetlenia solarnego wzdłuż ścieżki rowerowej i potoku;
- Budowę obiektów małej architektury – ławek drewnianych, koszy na śmieci i stojaków rowerowych.

W ramach realizacji projektu w części dot. Zbiornika nad zaporą Czaniecką przewiduje się realizację robót:

- Wykonanie zabezpieczeń hydrotechnicznych stawu;
- Czyszczenie stawu i jego brzegów;
- Utworzenie naturalnej dróżki dojazdowej do zbiornika stanowiącej równocześnie ścieżkę edukacyjną wyposażoną w tablice informacyjne o kaskadzie rzeki Soły oraz jej florze i faunie występującej na obszarze Subregionu Południowego, ławeczki i stoliki;
- Wycinka krzewów i drzew ograniczających przepływ wody;
- Budowę podestu dla celów rekreacyjnych;
- Budowę oświetlenia solarnego;
- Wyznaczenie i przygotowanie miejsc piknikowych lub łowisk.

Celem projektu jest ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej na obszarze Gminy Porąbka.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

---

1.2. Lokalizacja projektu

Gmina Porąbka położona jest na północnych krańcach Beskidu Małego: Czaniec u stóp Palenicy, Kobiernice i Bujaków w cieniu Bujakowskiej Góry i Porąbka w dolinie Soły między górami.

Rysunek 1 Porąbka na mapie Województwa Śląskiego

Źródło: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Porąbka_\(gmina\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Porąbka_(gmina))

Projekt zlokalizowany jest w gminie Porąbka:

- we wsi Porąbka, gdzie Potok Wielka Puszcza wypływa ze wzgórza Wielka Góra i przepływa wzdłuż ulicy Wielka Puszcza do Rzeki Soły;
- w okolicy Zbiornika w Czańcu (sołectwo gminy Porąbka).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

---

Rysunek 2 Lokalizacja projektu na terenie powiatu

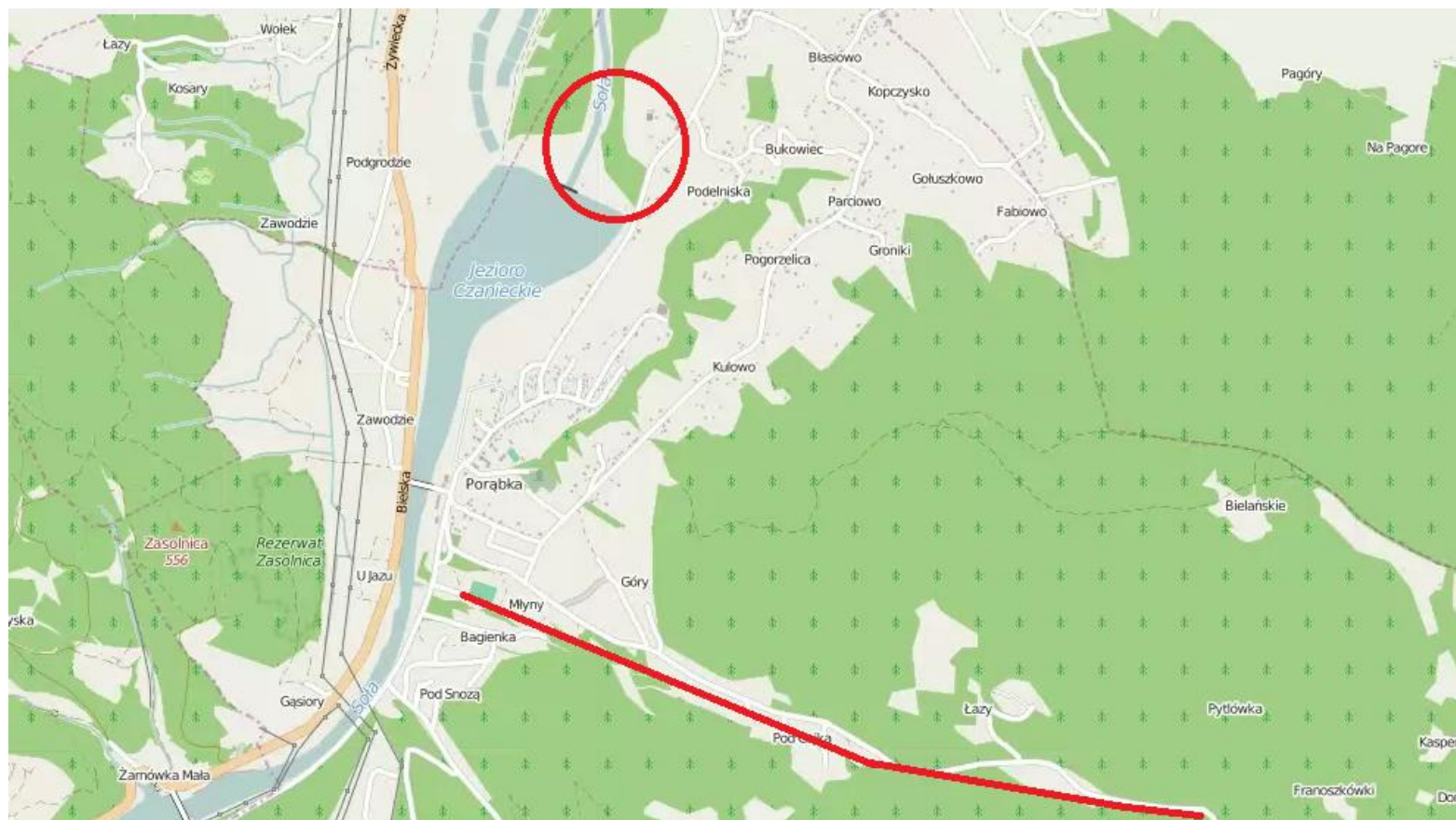

Źródło: <http://pl.wikipedia.org>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Rysunek 3 Lokalizacja projektu w gminie Porąbka wskazana przez Beneficjenta podczas audytu terenowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie © autorzy OpenStreetMap

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

1.3. Logika interwencji, cele i wskaźniki projektu

Wielka Puszczka jest prawobrzeżnym dopływem Soły. Drenuje zlewnię ściśle otoczoną Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego. Sama dolina potoku w pasie o szerokości 60-100 metrów jest wydzielona z Parku. W rejonie źródeł Wielkiej Puszczy znajduje się jeden z sześciu części obszaru Natura 2000 Obszar Beskid Mały, o kodzie PLH240023 ustanowiony celem ochrony szeregu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt. Jako zagrożenia dla Dolnej Soły (PLH120083) wymienia się prowadzenie niewłaściwej gospodarki wodnej polegającej na regulowaniu rzeki Soły, wycinanie zakrzaczeń nadrzecznych, nielegalną i rabunkową eksploatację żwiru w korycie Soły.

Na potoku Wielka Puszczka zagrożenia stały się faktem, ponieważ potok został zamieniony w kanał z przepływową wodą i został bardzo zniszczony. Strefa brzegowa miejscami jest również silnie zmieniona. Miejscami spotyka się zarośla roślin inwazyjnych, takich jak: rdestowiec ostrokończysty (*Reynoutria japonica*).

Zbiornik Czaniecki wskazany do działań rewitalizacji to niewielkie rozlewisko położone w obszarze silnie zadrzewionym. Zbiornik zarybiony o silnie zarośniętych brzegach, również trzcinowiskiem, cechujący się zmienną głębokością pozwalającą na funkcjonowanie ryb, jak i płazów. W bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika znajduje się prawdopodobnie nielegalne wysypisko gruzu, a sam zbiornik ograniczony jest poprzez drogę gruntową, jak i dwa kanały odprowadzające wodę z zapory na „Jeziorze Czarnieckim”. Zbiornik ten położony jest około 1,5 km od potoku Wielka Puszczka. Pomiędzy obiektami brak skorelowanej sieci komunikacyjnej – obecnie stanowi ją droga gminna.

Powyższa sytuacja wpływa na pogarszający się stan bioróżnorodności biologicznej na obszarze Gminy Porąbka, wobec czego w przedmiotowym projekcie jako **problem kluczowy** określono:

„niewystarczający stopień ochrony bioróżnorodności biologicznej na obszarze Gminy Porąbka”.

Mając na względzie konieczność znalezienia rozwiązania powyższego problemu jako **cel projektu** przyjęto **„ochronę i przywrócenie różnorodności biologicznej na obszarze Gminy Porąbka”.**

Cel projektu zgodny jest z celem RPO WSL na lata 2014-2020 (wersja 7.0) w ramach osi priorytetowej V OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW, w zakresie priorytetu inwestycyjnego 6d i jego celu szczegółowego:

- **wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej w regionie oraz podwyższona świadomość ekologiczna społeczeństwa.**

Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 6d jest spójny z celami głównym i szczegółowym Umowy Partnerstwa, którymi są odpowiednio **zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie poprzez zmniejszenie presji na środowisko naturalne.**

Zgodnie z założeniami RPO WSL 2014-2020 (w wersji 7.0) **planowanym rezultatem wsparcia** będzie ochrona zasobów naturalnych regionu poprzez ochronę obszarów cennych przyrodniczo, służących ochronie różnorodności biologicznej w tym także przywróceniu właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków. Celem interwencji jest także zmniejszenie presji na środowisko naturalne poprzez wzrost udziału obszarów chronionych w powierzchni obszarów ogółem, a także zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – służącej tym samym wyeliminowaniu presji ruchu turystycznego na obszary i gatunki chronione.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Niniejszy projekt spełnia odpowiednio te zapisy i możliwość ich osiągnięcia.

Wskazany przez RPO WSL 2014-2020 (w wersji 7.0) wskaźnik rezultatu prezentuje poniższa tabela, z odniesieniem wartości do przedmiotowego projektu.

Tabela 1 Wskaźnik rezultatu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa (2020)
1.	Udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem	[%]	GUS	0	Nie dotyczy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WSL na lata 2014 – 2020 (wersja 7.0)

Działania zaplanowane przez RPO WSL (w wersji 7.0) w ramach priorytetu inwestycyjnego 6d dotyczą budowy i modernizacji niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych). Jak wskazuje RPO: „ww. działania mogą być realizowane na obszarach Natura 2000, polegające na ochronie obszarów cennych przyrodniczo poprzez zagospodarowanie tych przestrzeni jako bezpiecznych, wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych o wysokiej jakości wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych, a także działania polegające na budowie, modernizacji i doposażeniu ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej”.

Priorytet obejmuje typy przedsięwzięć:

1. Kompleksowe projekty z zakresu ochrony, poprawy i odtwarzania stanu siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków.
2. Zwalczanie rozprzestrzeniania się i eliminowania obcych gatunków inwazyjnych.
3. Budowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych.
4. **Ochrona przyrody poprzez zmniejszenie presji ruchu turystycznego za pomocą budowy infrastruktury użytku publicznego.**

Przedmiotowy projekt wpisuje się w 4. typ przedsięwzięcia.

W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia w zakresie budowy, modernizacji i doposażenia ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej; ochrony obszarów cennych przyrodniczo (poprzez zagospodarowanie tych przestrzeni jako bezpiecznych, wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych o wysokiej jakości) wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych (np. dla ich zagospodarowania na cele turystyczne), budowy i modernizacji niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych), interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Przedmiotowy projekt spełnia odpowiednio te zapisy i możliwość ich osiągnięcia. Projekt przewidziany jest do wdrożenia w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych (RIT) na lata 2014-2020 Subregionu Południowego Województwa Śląskiego i jest częścią subregionalnego przedsięwzięcia dotyczącego rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego.

Poniższa tabela obejmuje aktualny zakres wskaźników produktu z odniesieniem do przedmiotowego projektu:

Tabela 2 Wskaźnik produktu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa (2019)
1.	Powierzania siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony	[ha]	Dokumentacja wykonawczo - techniczna/ protokoły zdawczo-odbiorcze	0	Nie dotyczy
2.	Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem	[szt.]	Dokumentacja wykonawczo - techniczna/ protokoły zdawczo – odbiorcze	0	1
3.	Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów	[ha]	Dokumentacja wykonawczo - techniczna/ protokoły zdawczo – odbiorcze	0	Nie dotyczy
4.	Liczba wspartych form ochrony przyrody	[szt.]	Sprawozdanie	0	Nie dotyczy

Źródło: URPO WSL na lata 2014-2020

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, przewiduje wskaźniki, które podano w tabelach. Wskaźniki określone w dostępnych projektach dokumentów nie pozwalają na zmierzenie rezultatu wsparcia, jakim zgodnie z projektem RPO WSL na lata 2014-2020 (wersja 7.0) ma być:

- Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – służącej tym samym wyeliminowaniu presji ruchu turystycznego na obszary i gatunki chronione.

Ponadto, po przeprowadzeniu inwentaryzacji przyrodniczej w pełnym sezonie niezbędna będzie weryfikacja wartości wskaźników. Wynikiem inwentaryzacji przyrodniczej powinna być m.in. diagnoza występowania gatunków cennych przyrodniczo na wskazanym obszarze projektowym (co powinno mieć wpływ na spełnienie wskaźników przez projekt).

W sytuacji braku możliwości spełnienia przez projekt wskazanych w RPO WSL 2014-2020 wskaźników rekomenduje się zmianę zakresu i lokalizacji projektu, tak by wskaźniki były mierzalne i możliwe do osiągnięcia, a projekt kwalifikowalny do dofinansowania.

Przy wskaźniku „Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem” podano wartość 1, gdyż beneficjent zobowiązany będzie do prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnych w ramach projektu.

Niezbędna będzie weryfikacja wskaźników analizowanego przedsięwzięcia po opublikowaniu Uszczegółowienia RPO WSL 2014-2020.

Procedura raportowania i monitorowania wskaźników dostosowana będzie do Wytocznych z zakresu monitoringu i sprawozdawczości RPO Województwa Śląskiego 2014-2020. Obowiązki beneficjenta w zakresie sprawozdawczości będzie również określać umowa o dofinansowanie. Funkcję sprawozdania na poziomie beneficjenta spełniać będzie część wniosku o płatność dotycząca postępu rzeczowego i finansowego danego projektu (w tym informacja nt. postępu prac, osiągniętych produktów). Wskaźniki produktu będą monitorowane co najmniej 1 raz na kwartał, natomiast wskaźniki rezultatu – najpóźniej w rok po zakończeniu inwestycji.

2. Analiza terytorialna

Gmina Porąbka położona jest na północnych krańcach Beskidu Małego: Czaniec u stóp Palenicy, Kobiernice i Bujaków w cieniu Bujakowskiej Góry i Porąbka w dolinie Soły między górami.

W latach 1975-1998 gmina położona była w województwie bielskim. Siedziba gminy to Porąbka, pozostałe sołectwa: Bujaków, Czaniec, Kobiernice. Sąsiednie gminy to: Andrychów, Czernichów, Kęty, Kozy, Łękawica.

Gmina Porąbka ma obszar 65 km², w tym: użytki rolne: 38%, a użytki leśne: 47%. Gmina stanowi 14,13% powierzchni powiatu.

Według danych z 30 września 2012 r. (informacja UG Porąbka dostarczona do projektu uchwały o podziale na okręgi wyborcze) gmina miała 15 307 mieszkańców, a z tego poszczególne sołectwa: Bujaków – 2201, Czaniec – 5721, Kobiernice – 3426, Porąbka – 3959. Aktualne dane z GUS oraz proces kształtowania się liczby ludności na przestrzeni ostatnich 5 lat prezentuje zestawienie w poniższej tabeli.

Tabela 3 Ludność w Gminie Porąbka wg miejsca zameldowania i płci

Wyszczególnienie	j.m.	2009	2010	2011	2012	2013
Ludność wg miejsca zameldowania i płci stan na 31 XII						
ogółem	osoba	15 117	15 280	15 333	15 359	15 399
mężczyźni	osoba	7 398	7 477	7 530	7 529	7 854
kobiety	osoba	7 719	7 803	7 803	7 830	7 545

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Według danych GUS na 31 grudnia 2013 r. Porąbka liczyła 15 399 mieszkańców, natomiast jej powierzchnia ma 65 km². Gęstość zaludnienia stanowi aktualnie 239 os./km² i od kilku lat utrzymuje się na tym poziomie. Pozytywnym jest też wskaźnik saldo migracji na 1000 osób – aktualnie wynosi 3,2 (w 2012 r. – plus 1,8, w 2011 r. – plus 1,6, a w 2010 r. – plus 4,5). Przyrost naturalny jest dodatni od lat – aktualnie (w 2013 r.) wynosi plus 2,0.

Tabela 4 Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie Porąbka

Wyszczególnienie	j.m.	2009	2010	2011	2012	2013
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	57,1	56,5	56,7	57,4	57,9
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	78,3	79,4	81,6	84,8	88,2
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	25,1	25,0	25,5	26,3	27,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W strukturze ludności Porąbki w 2013 r. 17,2% mieszkańców stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym, 63,3% osoby w wieku produkcyjnym, a 19,5% osoby w wieku poprodukcyjnym. Od lat wzrasta ilość osób w wieku poprodukcyjnym. Przyrost naturalny w 2013 r. jest dodatni od lat – aktualnie wynosi 2,0.

Liczba pracujących w Porąbce to ogółem 2 128 osób (GUS, stan na 31.XII.2013 r.). Na koniec czerwca 2014 r. stopa bezrobocia w Polsce wyniosła 12%, w województwie śląskim 10,2%, w mieście Bielsko-Biała 5,6%, a w powiecie bielskim 9,2%. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Bielsko-Białej w tym czasie z Gminy Porąbka to 573 osoby.

Gospodarka

Według danych GUS BDL (stan na koniec 2013 r.) podmioty gospodarki narodowej stanowiły w Porąbce ogółem 1 271, w tym z sektora publicznego 19, z sektora prywatnego 1 252, a wśród nich sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 1 067 firm.

Wiodącym sektorem wśród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Porąbce są firmy z sektora G – **handel detaliczny i hurtowy** (367 firm), z sektora F – budownictwo (220) oraz sektora C – przetwórstwo przemysłowe (187).

Zasoby mieszkaniowe Gminy Porąbka stanowią 4 071 (wg GUS, stanu na XII 2013 r.), w tym budynki mieszkalne to ogółem 3 948.

Urządzenia sieciowe (dane GUS na 2013 r.):

- Wodociągi – długość czynnej sieci rozdzielczej to 134,9 km, a połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania to 3 286 szt.
- Kanalizacja – długość czynnej sieci rozdzielczej to 47,1 km, a połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania to 836 szt.

Infrastruktura społeczna

Służba zdrowia: 4 przychodnie; 5 aptek ogólnodostępnych; liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną wynosi 3 080.

Placówki edukacyjne w Porąbce to: 6 przedszkoli dla 454 dzieci; 4 szkoły podstawowe (dla 875 uczniów) oraz 4 gimnazja (dla 409 uczniów).

Warunki do rekreacji rodzinnej i ekoedukacji

Zbiorniki wodne w Porąbce, Międzybrodziu, Czańcu i na górze Żar stanowią malownicze otoczenie wsi tworzących gminę. Znaczną część terytorium gminy porastają lasy, przeważnie świerkowe, choć w wielu miejscach zachowały się resztki dawnej puszczy karpackiej. Walory krajobrazowe zadecydowały o zakwalifikowaniu gminy do miejscowości turystyczno-wypoczynkowych. Drogami i leśnymi traktami znakomicie jeździ się na rowerach, a trasy zadowolą zarówno wytrawnych rowerzystów, jak i jeżdżących tylko rekreacyjnie. Zimą tymi samymi trasami można uprawiać narciarstwo biegowe.

Wielka Puszcza jest prawobrzeżnym dopływem Soły. Drenuje zlewnię ściśle otoczoną z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego. Sama dolina potoku w pasie o szerokości 60-100 metrów jest wydzielona z Parku. W rejonie źródeł Wielkiej Puszczy znajduje się jeden z sześciu części obszaru Natura 2000 Obszar Beskid Mały, o kodzie PLH240023 celem ochrony szeregu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt. W gminie występują bardzo dobre warunki dla rozwoju rekreacji rodzinnej i eko-edukacji.

Podsumowanie

Gmina Porąbka liczy 15 399 mieszkańców, jej powierzchnia wynosi 65 km². Gęstość zaludnienia stanowi 239 os./km² i od kilku lat utrzymuje się na tym samym poziomie. Narasta ilość osób w wieku poprodukcyjnym. Przyrost naturalny w 2013 r. jest dodatni, wynosi 2,0 i od lat ma wymiar dodatni. Przybywa pracujących, zmniejsza się liczba bezrobotnych.

W Porąbce dominują działalności gospodarcze dot. handlu, budownictwa i przetwórstwa przemysłowego.

Gmina posiada wysoki potencjał naturalny. W obszarze gminy – zwłaszcza w obszarze wskazanym przedmiotowym projektem tj. Potok Wielkiej Puszczy oraz Zbiornik nad zaporą Czaniecką – charakterystycznym jest jej potencjał jako bardzo atrakcyjnej i łatwo dostępnej enklawy dla potrzeb wykorzystania do celów rekreacyjnych i ekoedukacji.

Wykazana infrastruktura społeczna i techniczna Porąbki stanowi istotną bazę działań projektowych zgodnych z przyjętą strategią rozwoju lokalnego. Jej potencjał i potrzeby wyznaczają kierunki istotnych działań określonych w dokumentach strategicznych. W gminie występują bardzo dobre warunki dla rozwoju rekreacji rodzinnej i eko-edukacji.

3. Zgodność z politykami strategicznymi

Projekt jest zgodny z poniższymi celami i priorytetami dokumentów strategicznych na poziomie kraju, regionu, powiatu i gminy.

Zgodność przedmiotowego projektu z dokumentami strategicznymi na poziomie kraju, związanych z perspektywą finansową 2014+ prezentują poniżej wskazane zapisy odnoszące się do specyfiki projektu Beneficjenta:

- **Strategia Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**
Priorytet: rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.
Działania: Konkurencyjność, Przeciwdziałanie zmianom klimatu, Czysta i efektywna energia.
- **Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa**
Cel główny – zwiększenie konkurencyjności gospodarki; cel szczegółowy – zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie, kierunek działań: zmniejszenie presji na środowisko naturalne.
- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie**
Cele polityki regionalnej do 2020: 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”), w tym: 1.2.2. Wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych; 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”); 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.
- **Krajowy Program Reform 2013**
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (MG/MŚ) – **cel główny**: zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę; **cel szczegółowy**: poprawa stanu środowiska (w tym ochrona wód i powietrza, racjonalna gospodarka odpadami, promocja technologii środowiskowych i zachowań ekologicznych).
- **Strategia Rozwoju Kraju 2020**
Cel II.6.4. Poprawa stanu środowiska;
III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej.
- **Polska 2030. Wyzwania rozwojowe**
Wyzwanie 5 - BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNO-KLIMATYCZNE, w tym: Wyzwania klimatyczne, Energetyka – klimat. Dylematy, oś czasu i zadania.
  - Osiągnięcie celów klimatycznych (radykalne ograniczenie emisji) oraz środowiskowych (zrównoważony rozwój poprawa jakości, waloryzacja różnorodności biologicznej, ochrona światowych – podziemnych zasobów wody, zmniejszenie deficytu wody);
  - Poprawa stanu wód i zmniejszanie deficytu wody.Rekomendacje – m.in.: dot. opracowania PLANU NA RZECZ OCHRONY ZASOBÓW NATURALNYCH I ŚRODOWISKA i wskazane tam działania wspierające w perspektywie długofalowej.

Regionalne i lokalne dokumenty programowe odnoszące się do specyfiki przedmiotowego projektu:

- **Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”**

Obszar Priorytetowy (C) PRZESTRZEŃ.

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni.

Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska.

Kierunki działań tj.: 3. Wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, w tym ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy; 5. Wspieranie działań na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych oraz ochrony wód podziemnych i racjonalizacji ich wykorzystania; 9. Wspieranie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności; 12. Wspieranie edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw pro środowiskowych; 13. Rekultywacja terenów zdegradowanych na cele środowiskowe.

Cel operacyjny: C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni. Kierunki działań tj.: 3. Tworzenie i rewitalizacja obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych; 8. Wsparcie działań podnoszących jakość planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym, w tym działań integracyjnych.

Realizacja przedmiotowego projektu przyczyni się do spełnienia wskazanych celów, ponieważ swoim zakresem wpłynie na poprawę atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni w obszarze gminy i spełni założenia operacyjne wskazanych wyżej celów wojewódzkich.

- **Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030**

Zgodność projektu z celami strategii, w szczególności z zapisami przedsięwzięcia „Doliny rzeczne – korytarze życia”. Celem przedsięwzięcia jest opracowanie i realizacja programu renaturyzacji wybranych odcinków cieków województwa śląskiego. Program ten ma mieć charakter pilotażowy. Wytypowanie odcinków wymagających przywrócenia naturalności odbędzie się przy uwzględnieniu potrzeby odtworzenia czystości ich wody i pełnienia funkcji przestrzeni życiowej, z koniecznością udrożnienia cieków oraz całych dolin dla wykorzystujących je organizmów włącznie (likwidacja przeszkód, tworzenie siedlisk, reintrodukcja gatunków...). Przy wyborze obiektów przewidzianych do działań renaturyzacyjnych i ustalania ich priorytetów należy uwzględnić m.in. wnioski zawarte w programach dotyczących udrażniania rzek (krajowych i regionalnych), pełnioną funkcję korytarza ekologicznego oraz konieczność utrzymania bezpieczeństwa powodziowego.

Zaplanowane z ramach projektu wykonanie inwentaryzacji przyrodniczych będzie podstawą do określenia planu tworzenia siedlisk i reintrodukcji gatunków na terenie projektowym.

- **Projekt Strategii Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego wraz ze Strategią Regionalnych Inwestycji Terytorialnych na lata 2014-2020 (Bielsko-Biała, wrzesień 2014 r.)**

Cel RIT I. Poprawa infrastruktury ochrony środowiska poprzez zabezpieczenie i wykorzystanie zasobów obszaru funkcjonalnego subregionu południowego – wynikający z priorytetu III Strategii Rozwoju Subregionu Południowego: Rozwój infrastruktury i usług dla zrównoważonego rozwoju oraz jest spójny z jego celem operacyjnym III.1 Ochrona środowiska i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska.

Priorytet II Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów.

Przedmiotowy projekt spełnia te zapisy, ponieważ poprawi infrastrukturę ochrony środowiska i wykorzysta lokalne zasoby naturalne. Porąbki na rzecz ochrony środowiska i jego zrównoważonego rozwoju na tle całego Subregionu oraz województwa.

▪ **Projekt RPO WSL 2014-2020 wersja 7.0 (XI 2014)**

Oś Priorytetowa: V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, w zakresie priorytetu inwestycyjnego 6d ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

Gmina Porąbka niniejszym projektem planuje efektywnie wykorzystać swoje naturalne zasoby i chronić środowisko w obrębie Potoku Wielka Puszczza oraz Zbiornika wodnego nad zaporą Czaniecką z właściwym dostosowaniem się do wytycznych tego RPO WSL.

▪ **Strategia Rozwoju Powiatu Bielskiego do roku 2020**

Cel II: Poprawa jakości środowiska naturalnego.

Niniejszy projekt wpisuje się w ten cel, ponieważ jego działania w zakresie: zagospodarowanie cieków wodnych w sołectwie Porąbka – potoku Wielka Puszczza oraz zbiornika wodnego pod Zaporą – oddziaływać będą na poprawę jakości środowiska naturalnego.

▪ **Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Porąbka na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020**

Głównymi formami ochrony przyrody na obszarze gminy Porąbka są:

- Park Krajobrazowy Beskidu Małego;
- Rezerwat Przyrody „ZASOLNICA”.

Na terenie Parku i jego otuliny, a więc na znacznej powierzchni gminy Porąbka, obowiązuje stosowanie wskazanych w POŚ ogólnych zasad i kierunków działania, pod który podlega przedmiotowy projekt, ponieważ odnosi się do Potoku Wielka Puszczza oraz zbiornika wodnego nad zaporą Czaniecką. W rozdziale 3.8.5 *Podsumowanie i wnioski* – wskazano, iż w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego należy zachować:

- Naturalną i półnaturalną zieleń w postaci zadrzewień łęgowych (rzeka Soła, potok Wielka Puszczza, inne większe potoki – dopływy Soły) oraz zakrzewień śródpolnych;
- Zieleń urządzoną wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
- Walory krajobrazowe terenów o urozmaiconej rzeźbie terenu (wąwozy, jamy, kamieńca, skarpy) oraz terenów o atrakcyjnej widokowo ekspozycji (Porąbka-Kozubnik, Bukowiec, Wielka Puszczza, Czaniec Górny) przed niekontrolowanym rozwojem budownictwa letniskowego.

Polityki horyzontalne

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 - nakłada na państwa członkowskie wdrażające fundusze strukturalne, obowiązek stosowania tzw. polityk horyzontalnych:

- W Artykule 7 – Promowanie równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji;
- W Artykule 8 – Zrównoważony rozwój.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Planowane działanie następująco wpływa na poszczególne polityki horyzontalne:

Tabela 5 Wpływ projektu na polityki horyzontalne

Polityki horyzontalne	Zgodność projektu z politykami	Wpływ projektu na polityki
Zrównoważony rozwój	Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na politykę zrównoważonego rozwoju przede wszystkim poprzez oddziaływanie na ochronę i poprawę jakości środowiska naturalnego. Zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju, przy korzystaniu z zasobów naturalnych nie należy kierować się jedynie zaspokajaniem własnych potrzeb, ale też brać pod uwagę przyszłe pokolenia i stan otaczającego środowiska. Przedmiotowy projekt spełnia te założenia oraz tej polityki horyzontalnej rozwoju UE, która skupia się także na takich elementach jak: budowanie bardziej konkurencyjnej gospodarki, która będzie korzystać z zasobów w sposób racjonalny i oszczędny.	pozytywny
Promowanie równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji	Do infrastruktury powstałej w ramach projektu zapewniony zostanie równy dostęp kobietom i mężczyznom oraz osobom niepełnosprawnym różnych płci, wyznań i religii, rasy i narodowości.	neutralny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia ramowego dla EFSI nr 1303/2013 (Dz. Urz. UE L 347 z 20 grudnia 2013 r.) oraz Projektu RPO WSL 2014-2020

4. Komplementarność projektu

Projekt jest częścią zintegrowanego subregionalnego przedsięwzięcia pn. „Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego”, w związku z czym przedsięwzięciami komplementarnymi do niniejszego projektu będą wszystkie działania zaplanowane do realizacji w przedsięwzięciu zintegrowanym.

Należy zaznaczyć, iż charakter komplementarny do analizowanego przedsięwzięcia powinny mieć projekty realizowane przez zarządców cieków, a związane z przywracaniem bioróżnorodności, stanowiące uzupełnienie wobec rewitalizacji nadbrzeży. Należy również rozważyć realizację projektów we współpracy z zarządcą cieku.

Projekt jest również komplementarny z innym projektem zaplanowanym przez Beneficjenta do realizacji z dofinansowaniem UE w zakresie ochrony i przywrócenia różnorodności biologicznej na obszarze Gminy Porąbka.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 6 Komplementarność projektu z innymi działaniami

L.p.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący	Źródło finansowania	Wartość brutto w PLN	Stan realizacji przedsięwzięcia
1.	Modernizacja kanału ulgi Bukowskiej przy Młynówce Czanieckiej	Gmina Porąbka	RPO WSL na lata 2014-2020 oraz wkład własny	255 000,00	Planowany

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety dla beneficjentów projektu.

5. Analiza instytucjonalna

5.1. Beneficjenci projektu

Beneficjentem projektu będzie jednostka samorządu terytorialnego – Gmina Porąbka. Podstawę prawną w tym względzie określa ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., nr 142 poz. 1591 z późn. zm.). Gmina Porąbka jest podstawową jednostką samorządu terytorialnego, powołaną do organizacji życia publicznego na swoim terytorium. Organem stanowiącym i kontrolnym w Gminie jest Rada Gminy, organem wykonawczym Gminy jest wójt. Aktami prawnymi są uchwały Rady i zarządzenia wójta. Zadania i obowiązki Urzędu Gminy oraz zasady funkcjonowania Urzędu określa Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Porąbka (Zarządzenie Nr 56/09 Wójta Gminy Porąbka z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Porąbka). Urząd jest jednostką organizacyjną gminy zapewniającą obsługę administracyjną, organizacyjną i techniczną wójta, oraz Rady i jej organów wewnętrznych. Urząd funkcjonuje na podstawie wewnętrznego podziału organizacyjnego na referaty, biura, Urząd Stanu Cywilnego i samodzielne stanowiska pracy.

Beneficjentem pośrednim (ostatecznym) będą mieszkańcy gminy Porąbka oraz turyści.

Właścicielem wykonanej inwestycji w ramach projektu, będzie Beneficjent – Gmina Porąbka.

5.2. Wykonalność instytucjonalna projektu

Na potrzeby zarządzania projektem powołany zostanie zespół zarządzający, który będzie odpowiadać za przebieg oraz nadzór nad inwestycją, a w szczególności za dotrzymanie zapisów harmonogramu rzeczowo-finansowego inwestycji, opracowanie specyfikacji przetargowej, wybór wykonawcy, rozliczenie inwestycji, w skład którego wejdą istniejące struktury organizacyjne Urzędu Gminy Porąbka:

- Referat Spraw Gospodarczych i Zamówień Publicznych;
- Referat Inwestycji i Gospodarki Komunalnej oraz
- Wydział Finansowy.

Zarządzanie bieżące projektem realizowane będzie przez pięcioosobowy zespół pracowników Urzędu Gminy Porąbka, posiadających odpowiednią wiedzę, doświadczenie i umiejętności, aby sprawować kontrolę i nadzór nad realizacją projektu oraz jego rozliczeniem.

W skład zespołu wejdą:

- Inspektor ds. pozyskiwania środków zewnętrznych pełniący równocześnie funkcję koordynatora niniejszego projektu, który posiada doświadczenie w opracowywaniu, wdrażaniu, rozliczaniu projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych, poparte dotychczasową karierą zawodową, a także udokumentowane ukończeniem specjalistycznych kursów oraz studiów podyplomowych związanych z zarządzaniem projektami i funduszami europejskimi;
- Inspektor ds. inwestycji – jest to osoba posiadająca wykształcenie techniczne, sprawować będzie nadzór nad prawidłową realizacją części inwestycyjnej, w tym nad dokumentacją techniczną, niezbędnymi pozwoleniami i uzgodnieniami, przeprowadzeniem samej inwestycji;
- Inspektor ds. zamówień publicznych – do zakresu jego obowiązków należeć będzie przeprowadzenie postępowań przetargowych z zakresu przetargów nieograniczonych i postępowań do 30.000 euro;
- Inspektor ds. rozliczeń finansowych – do zakresu jego obowiązków należeć będzie w szczególności nadzór nad finansową częścią zadania (przepływy finansowe, sprawozdania księgowe);
- Osoba koordynująca postęp rzeczowy projektu od strony współpracy z mieszkańcami.

Jak wynika z powyżej przedstawionych danych Beneficjent, z uwagi na zaangażowanie swoich komórek organizacyjnych do przedmiotowego projektu jest przygotowany do realizacji projektu, posiadają wszelką zdolność organizacyjną i finansową do wdrożenia projektu, a dotychczasowa działalność w tym zakresie zapewnia, iż zarówno realizacja, jak i utrzymanie projektu w okresie trwałości będą zagwarantowane.

6. Analiza techniczna i technologiczna

Analiza stanu aktualnego – Potok Wielka Puszcza

Potok Wielka Puszcza wypływa ze wzgórza Wielka Góra i przepływa wzdłuż ulicy Wielka Puszcza do ulicy Smrekowej w miejscowości Porąbka, Gminy Porąbka w powiecie bielskim. Na długości ok. 2 000 m potok przepływa wzdłuż zabudowań miejscowości Porąbka. Potok przepływa pod mostem drogi gminnej - ul. Smrekowa i znajduje ujście w rzece Soła. W obrębie mostu na ulicy Smrekowej znajdują się miejsca parkingowe, przestrzeń sportowa w postaci boisk i skwerów zielonych oraz rozpoczyna się utwardzona ścieżka rowerowa, przebiegająca na długości 150 m po północnej stronie potoku. Potok u ujścia do rzeki Soły posiada na odcinku ok. 1 000 m jazy spiętrzające wodę oraz w odległości ok. 1 500 m od ujścia zaporę poprzeczną powstrzymującą spływ rumoszu rzeczny/żwiru do zbiornika Czanieckiego, w wyższym biegu jest nieuregulowany. W części nieuregulowanej potoku w okresie zagrożenia powodzią znacznie wzbiera poziom wody i podmywa silnym nurtem brzegi, tym samym poszerza swoje koryto zbliżając się do zabudowań. Audytu dokonano w okresie bezdeszczowym, głębokość w części nieuregulowanej wynosiła max. 50 cm, dno potoku stanowią kamienie rzeczne. W związku z bardzo bliską lokalizacją do zabudowań i istniejącej drogi powiatowej nr 4480S - ulicy Wielka Puszcza potok stanowi bardzo atrakcyjną i łatwo dostępną enklawę, którą można wykorzystać na cele związane z aktywnym wypoczynkiem i edukacją ekologiczną.

Analiza stanu aktualnego – Zbiornik wodny nad Zaporą Czaniecką.

Zbiornik nad zaporą Czaniecką znajduje się w odległości ok. 150 m na północ od Jeziora Czanieckiego i odległości ok. 50 m od drogi powiatowej nr 1456S – ul. Krakowska. Zbiornik jest naturalnym zbiornikiem wodnym, usytuowanym w terenie zadrzewionym, do którego prowadzi ścieżka utwardzona od ul. Krakowskiej do rzeki Soły poprzez kładkę nad rzeką Młynówką Czaniecką. W miejscu dojścia znajduje się przydrożne pobocze umożliwiające postój samochodów. W związku z bardzo bliską lokalizacją do zabudowań i istniejącej drogi powiatowej nr 1456S – ul. Krakowska zbiornik stanowi bardzo atrakcyjną i łatwo dostępną enklawę którą można wykorzystać na cele związane z aktywnym wypoczynkiem i edukacją ekologiczną.

Opis wybranego wariantu technicznego/ technologicznego – Potok Wielka Puszca

W ramach realizacji projektu zgodnie z założeniami koncepcyjnymi beneficjenta przewiduje się wykonanie następujących robót:

- Uporządkowanie terenów wzdłuż potoku na łącznym odcinku 2000 m;
- Zagospodarowanie otoczenia potoku wraz z jego wyczyszczeniem na odcinku 2000 m;
- Utworzenie ścieżki pieszej;
- Budowę oświetlenia solarnego wzdłuż ścieżki rowerowej i potoku;
- Budowę obiektów małej architektury – ławek drewnianych, koszy na śmieci i stojaków rowerowych.

Budowa ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych w rejonie nabrzeży potoku wymaga zgody Śląskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Katowicach bądź Regionalnego Dyrektora Zarządu Gospodarki Wodnej.

Na podstawie Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne – zgodnie z art. 88l ust.1a. budowa, przebudowa lub remont drogi rowerowej oraz wyznaczenie szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego wymaga zgłoszenia Dyrektorowi Zarządu Gospodarki Wodnej w przypadku wcześniejszego stwierdzenia w drodze uzgodnień z w/w Instytucją że teren projektu jest terenem zalewowym.

Beneficjent nie posiada sporządzonej dokumentacji projektowej, ani stosowanych uzgodnień i pozwoleń na realizację projektu.

Opis wybranego wariantu technicznego/ technologicznego – Zbiornik wodny nad Zaporą Czaniecką.

W ramach realizacji projektu przewiduje się wykonanie robót:

- Wykonanie zabezpieczeń hydrotechnicznych stawu;
- Czyszczenie stawu i jego brzegów;
- Utworzenie naturalnej dróżki dojazdowej do zbiornika stanowiącej równocześnie ścieżkę edukacyjną wyposażoną w tablice informacyjne o kaskadzie rzeki Soły oraz jej florze i faunie występującej na obszarze Subregionu Południowego, ławeczki i stoliki;
- Wycinka krzewów i drzew ograniczających przepływ wody;
- Budowę podestu dla celów rekreacyjnych;
- Budowę oświetlenia solarnego;
- Wyznaczenie i przygotowanie miejsc piknikowych lub łowisk.

a) Podstawowe założenia projektowe:

- Dla budowy ścieżki pieszo-rowerowej proponuje się nawierzchnie szutrowo-żwirową lub przy użyciu wodno-przepuszczalnych materiałów;
- Ścieżkę należy zaprojektować tak, aby zarówno jej przebieg, jak i użyte materiały w jak najmniejszym stopniu ingerowały w środowisko;
- Stosować oświetlenie hybrydowe – połączenie energii słonecznej i turbin wiatrowych w celu eliminacji budowy sieci kablowej ziemnej lub napowietrznej. W przypadku wykonania oświetlenia obiektów – stosować wyłącznie oprawy lamp z ULOR=0, o zerowej emisji do górnej półsfery. Maksimum emisji musi przypadać na światło żółte i zielone (długości fali w zakresie 520-600 nm) o widmie ciągłym. Zaleca się zastosować zasilanie fotowoltaiczne w przypadku konieczności budowy sieci oświetleniowej;
- Jak najmocniejsze wyeksponowanie ekoedukacyjnej roli miejsca z podkreśleniem miejsca pod kątem krajobrazowym i zawartej w okolicy bioróżnorodności;
- Należy do absolutnego minimum zredukować umacnianie brzegów. Ewentualne umocnienia realizować tylko w miejscach, gdzie w bezpośredni sposób zagrożona jest infrastruktura techniczna. W tych miejscach należy umocnienia maksymalnie odsunąć od nurtu, aby zostawić rzece miejsce na anastomozowanie;
- Zaprojektować prace tak, żeby w maksymalnym stopniu uniknąć wycinki drzew. Aby podnieść wartość projektu, należy podjąć działania obejmujące ochronę łąg oraz usuwanie roślin inwazyjnych. W przypadku nasadzeń należy skorzystać z rodzimych gatunków, dostosowanych do warunków siedliskowych (gatunki łąkowe), lokalnego pochodzenia (z materiału genetycznego pozyskanego nie dalej niż 25 km od miejsca sadzenia). W ramach działań ekoedukacyjnych należy wykonać instalacje edukacyjne, wchodzące w interakcję z użytkownikami. W miarę możliwości oczyścić skarpe pomiędzy drogą, a terenem projektowym i przywrócić tam roślinność ziołoroślową.
- Zaprojektować prace tak, by nie zmniejszyć dostępności cieku dla zwierząt – zwłaszcza drobnych ssaków i płazów. Znaczący pozytywny wpływ projektu na środowisko można osiągnąć w szczególności poprzez: zaprojektowanie, utworzenie i utrzymanie "hotelu dla owadów" oraz włączenie do projektu usuwania i niszczenia roślin inwazyjnych – są one jedną z głównych przyczyn zmniejszania się bioróżnorodności w zbiorowiskach roślinnych i wśród zwierząt.

b) Zalecenia dotyczące prac przygotowawczych i wykonawczych:

- Nadbrzeża i podesty dla celów rekreacji i wędkarstwa w świetle definicji zawartej w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne – art. 9 ust 1, pkt 19h – są urządzeniem wodnym, na które – zgodnie z art. 122, ust. 1 pkt 3 jest wymagane opracowanie operatu wodno-prawnego i uzyskanie pozwolenia wodno-prawnego;
- W przypadku stwierdzenia w drodze uzgodnień z Regionalną Dyрекcją Zarządu Gospodarki Wodnej, że teren objęty projektem jest terenem zalewowym, konieczne jest za podstawie Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne – zgodnie z art. 88l ust.1a. uzyskanie decyzji zwalniającej od zakazów Dyrektora RZGW, o której mowa w art. 88l ust 1 Prawa wodnego;
- Na podstawie Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne – zgodnie z art. 88l ust.1a. budowa, przebudowa lub remont drogi rowerowej oraz wyznaczenie szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego wymaga zgłoszenia Dyrektorowi Zarządu Gospodarki Wodnej, w przypadku wcześniejszego stwierdzenia w drodze uzgodnień z w/w Instytucją, że teren projektu jest terenem zalewowym.

c) Ryzyko projektu:

- Beneficjent jest w trakcie sporządzania dokumentacji projektowej, nie posiada stosowanych uzgodnień i pozwoleń na realizację projektu.
- Beneficjent nie posiada prawa własności terenów, na których planuje realizować projekt, konieczny jest wykup działek lub uzyskanie zgód właścicieli na realizację projektu na ich terenie.
- Wybrane elementy projektu np. infrastruktura tras rowerowych mogą okazać się niekwalifikowane w ramach niniejszego przedsięwzięcia, dofinansowane z innych działań RPO WSL 2014-2020, w przypadku wystąpienia takiej sytuacji konieczne będzie przeprojektowanie przedsięwzięcia.

d) Harmonogram prac przygotowawczych i wykonawczych:

- Uzyskanie zezwoleń i uzgodnień: od 0 do 300 dnia
- Opracowanie dokumentacji projektowej: od 300 do 400 dnia
- Uzyskanie pozwoleń na realizację: od 400 do 465 dnia
- Realizacja prac budowlanych: od 465 do 630 dnia

Zakładany przez Beneficjenta termin realizacji zadania w okresie od 09.2016 do 12.2019 jest realny. Beneficjent powinien jednak niezwłocznie rozpocząć procedurę uzyskania zgód na realizację zadania na działkach nie będących własnością gminy oraz rozpocząć procedurę pozyskania koniecznych uzgodnień i opracowania dokumentacji wskazanych w pkt b).

Tabela 7 Koszty przygotowania i realizacji projektu

L.p.	Koszt	Kwota netto	Vat [23%]	Kwota brutto
1.	Szacunkowa wartość rzeczowej realizacji inwestycji	2 530 813,00	582 086,99	3 112 899,99
2.	Promocja projektu wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną	10 000,00	2 300,00	12 300,00
3.	Studium wykonalności	20 000,00	4 600,00	24 600,00
4.	Ekspertyzy, inwentaryzacje i nadzory, operaty wodno-prawne	150 000,00	34 500,00	184 500,00
5.	Wykonanie dokumentacji projektowej i uzyskanie zezwoleń	90 000,00	20 700,00	110 700,00
6.	Razem:	2 800 813,00	644 186,99	3 444 999,99

Źródło: Opracowanie własne

7. Analiza specyficzna dla sektora

Elementami specyficznymi w projekcie są:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym;
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej;
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

7.1. Stan aktualny

Wielka Puszca jest prawobrzeżnym dopływem Soły. Drenuje zlewnię ściśle otoczoną Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego. Sama dolina potoku w pasie o szerokości 60-100 metrów jest wydzielona z Parku. W rejonie źródeł Wielkiej Puszczy znajduje się jeden z sześciu części obszaru Natura 2000 Obszar Beskid Mały, o kodzie PLH240023 celem ochrony szeregu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt. Stan strefy brzegowej środkowego odcinka zadowalający, zachowane fragmenty łągu olchowego. Około 6,5 km poniżej zapory w Czańcu zaczyna się obszar N2000 Dolna Soła PLH120083.

Zbiornik Czaniecki to niewielkie rozlewisko położone w obszarze silnie zadrzewionym. Zbiornik zarybiony o silnie zarośniętych brzegach, również trzcinowiskiem, cechujący się zmienną głębokością pozwalającą na funkcjonowanie ryb, jak i płazów. W bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika znajduje się prawdopodobnie nielegalne wysypisko gruzu, a sam zbiornik ograniczony jest poprzez drogę gruntową, jak i dwa kanały odprowadzające wodę z zapory na „Jeziorze Czarnieckim”. Zbiornik ten położony jest około 1,5 km od potoku Wielka Puszca. Pomiędzy obiektami brak skorelowanej sieci komunikacyjnej – obecnie stanowi ją droga gminna.

7.2. Stan projektowany

Teren objęty projektem znajduje się w obszarze występowania elementów specyficznych bioróżnorodnych, które zostały stwierdzone przez ekspertów w analizie środowiskowej, zaś poprzez działania objęte projektem poprawi się występującą bioróżnorodność obszaru.

Jedynie racjonalne zagospodarowanie miejsca zapobiegnie inwazyjnemu niszczeniu występującej w tym terenie bioróżnorodności i uniemożliwi jego dalszą inwazyjną dewastację wskutek miejscowego występowania roślin inwazyjnych. Poprzez przewidziane w projekcie działania jak podjęcie działań w celu ochrony unikatowych dziko rosnących gatunków roślin, uporządkowanie i zagospodarowanie zielenią nadbrzeży, budowę ścieżki pieszo-rowerowej i stworzenie przestrzeni aktywnego wypoczynku i edukacji ekologicznej, budowę obiektów małej architektury, budowę sieci oświetlenia ekologicznego oraz odsłonięcie i zagospodarowanie brzegów w celu wykluczenia wpływu ścieków socjalno-bytowych do potoku, możliwe jest stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności. Poprzez pogłębienie stawu (około 50-100 m²) do głębokości 1,2-1,4 m dla stworzenia miejsca zimowania ryb poprawi się miejscową bioróżnorodność. Dalsze pozostawienie terenów objętych projektem na inwazyjne, niezorganizowane i niezaplanowane działania ludzkie, naraża obszar na biologiczną degradację.

Znaczący pozytywny wpływ projektu na środowisko można osiągnąć w szczególności poprzez zaprojektowanie, utworzenie i utrzymanie "hotelu dla owadów" oraz włączenie do projektu usuwania i niszczenia roślin inwazyjnych.

Racjonalnym sposobem zagospodarowania terenu jest stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.

Podjęcie działań inwestycyjnych polegających na stworzeniu przestrzeni rekreacyjnej, budowie ścieżki pieszo-rowerowej przy brzegu potoku, podestu na zbiorniku wodnym, budowie obiektów małej architektury, budowie sieci oświetlenia parkowego wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej, przyczyni się do stworzenia w miejscu dotychczas zaniedbanym i niedocenionym przyrodniczo przestrzeni rekreacyjno-edukacyjnej i podjęcia funkcji edukacji ekologicznej. Przewiduje się możliwość rekreacyjno-edukacyjnego wykorzystania obiektu poprzez 6 000 rodzin rocznie.

Dodatkowo, umiejscowienie tablic dydaktycznych o tematyce związanej z występującą w rejonie bioróżnorodnością i wartością krajobrazową okolicy przyczyni się do wzmocnienia postaw ekologicznych mieszkańców.

8. Analiza wariantowa

Do analizy wariantowości niniejszego przedsięwzięcia przyjęto trzy rozwiązania:

Wariant I – realizacja zakresu podanego przez Beneficjenta

Zakres ten przewidywał wykonanie następujących robót:

- a) na potoku „Wielka Puszcza”:
  - zagospodarowanie turystyczne otoczenia potoku wraz z wyczyszczeniem i uporządkowaniem brzegów (usunięcie samosiejek, krzewiny),
  - budowa na wale potoku wzdłuż całej jego długości ścieżki spacerowej z możliwością wykorzystania jej jako nordic walking,
  - mała architektura turystyczna (ławeczki, kosze na śmieci, stojaki na rowery).
- b) na Zbiorniku wodnym pod „Zaporą”:
  - wykonanie zabezpieczeń hydrotechnicznych stawu,
  - czyszczenie stawu i jego brzegów,
  - utworzenie naturalnej dróżki dojazdowej do zbiornika stanowiącej równocześnie ścieżkę edukacyjną wyposażoną w tablice informacyjne o kaskadzie rzeki „Soły” oraz jej florze i faunie występującej na obszarze Subregionu Południowego, montaż ławek i stolików
  - wyznaczenie i przygotowanie miejsc piknikowych lub łowisk.

Wariant ten został odrzucony w następujących powodów:

- główny nacisk położono na realizację infrastruktury turystycznej niezgodnej z założeniami projektowymi RPO,
- nie przewidziano działań, które mogłyby w znaczący sposób poprawić lokalną bioróżnorodność.

Koszt tego wariantu wyniesie ok. 80% wartości ogólnych kosztów podanych w analizie techniczno-technologicznej – rozdział nr 6.

Wariant II - realizacja inwestycji w wariantcie przyjętym do realizacji i opisanym w rozdziale 6 łącznie z rekomendacjami zawartymi w punkcie a) - podstawowych założeniach projektowych, uwzględniających rekomendacje analizy środowiskowej – rozdziału nr 9.

Wariant III – rozszerzenie zakresu zadania.

Zakładał on większą realizację zadania poprzez budowę na terenach nadbrzeża zbiornika pod Zaporą Czaniecką - obiektu-budynku edukacyjnego o tematyce związanej z lokalną bioróżnorodnością.

Wariant ten, pomimo istotnych zalet z punktu widzenia środowiska naturalnego, został odrzucony z następujących powodów:

- Znacznie zwiększone nakłady inwestycyjne w zakresie inwestycji, gdyż dodatkowe wydatki stanowią wydatki niekwalifikowane w ramach RPO WSL, a zatem musiałyby zostać poniesione ze środków własnych Beneficjenta;
- Istotnie utrudnione i wydłużone uzyskiwanie pozwoleń prawnych na realizację rozszerzonego zakresu projektu;
- Zwiększone koszty eksploatacyjne.

Dodatkowy koszt tego wariantu wpływa na zwiększenie wartości projektu o ok. 200%.

Mając powyższe na uwadze rekomenduje się przyjąć wariant II. Wariant ten uwzględnia zarówno propozycje Beneficjenta, jak również zaproponowane przez ekspertów działania wzmocniające pozytywny wpływ na środowisko naturalne nieznacznie tylko podnosząc budżet projektu. Wariant ten przedstawia najlepszy stosunek korzyści do ceny.

9. Analiza środowiskowa

Analiza środowiskowa projektu wykonana została w oparciu o audyt terenowy, który odbył się w dniu 9 października 2014 roku. Stan aktualny środowiska naturalnego projektu przedstawia się następująco:

Na potoku Wielka Puszcza zagrożenia stały się faktem, ponieważ potok został zamieniony w kanał z przepływową wodą i został bardzo zniszczony. Strefa brzegowa miejscami jest również silnie zmieniona. Obszar zainteresowania obejmuje rejon Wielkiej Puszczy i lasu poniżej zapory zbiornika w Czańcu.

1. Potok Wielka Puszcza został przekształcony w sieć kanałów przepływowych poprzegradzanych zaporami poprzecznymi. Stan hydromorfologiczny jest zły. Strefa brzegowa dolnego odcinka jest silnie zmieniona o charakterze parkowym. Stan strefy brzegowej środkowego odcinka jest zadowalający, występują fragmenty łągi olchowego. Pomysłodawca nie posiada sprecyzowanej koncepcji edukacyjnej a także brak konkretnych pomysłów co i gdzie wykonać, co pozwala sugerować przyjazne środowisku rozwiązania.
2. Flora: Konieczne jest właściwe (z punktu widzenia środowiskowego) poprowadzenie ścieżki, nawet za cenę miejscowego jej zwężenia, tak żeby w maksymalnym stopniu uniknąć wycinki drzew. Zaleca się wykorzystać w maksymalnym stopniu istniejące ciągi komunikacyjne. Konieczna jest ochrona zadrzewień i zakrzaczeń. Znaczący – pozytywny wpływ na środowisko mogą mieć następujące działania projektowe dotyczące środowiska naturalnego: usuwanie roślinności inwazyjnej, uwypuklenie waloru edukacyjnego projektu. W przypadku nasadzeń uzupełniających należy skorzystać z rodzimych gatunków, dostosowanych do warunków siedliskowych (gatunki łąkowe), lokalnego pochodzenia. W trakcie realizacji projektu prowadzić stały nadzór przyrodniczy.

3. Fauna: Konieczne jest odpowiednie poprowadzenie ścieżki, tak by nie zmniejszyć dostępności cieku dla zwierząt – zwłaszcza drobnych ssaków i płazów. W przypadku wykonania oświetlenia obiektów należy stosować wyłącznie oprawy lamp z ULOR=0, o zerowej emisji do górnej półsfery. Maksimum emisji musi przypadać na światło żółte i zielone (długości fali w zakresie 520-600 nm). Warto rozważyć ograniczenie czasu działania oświetlenia nocą tak, aby przez część nocy zwierzęta mogły spokojnie migrować przez tereny dzielnic. Znaczący pozytywny wpływ projektu na środowisko można osiągnąć w szczególności poprzez wykonanie "hotelu dla owadów" oraz innych organizmów cyklem życiowym związanych z wodą, włączenie do projektu usuwania i niszczenia roślin inwazyjnych, a także utworzenie i utrzymanie niewielkich zbiorników odpowiednich dla życia i rozmnażania się płazów i owadów związanych z wodą. Rozważyć likwidację zapór poprzecznych na rzece potoku, ewentualnie wykonać przejścia na małą wodę.
4. Wielka Puszcza jest prawobrzeżnym dopływem Soły. Drenuje zlewnię ściśle otoczoną z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Małego. Sama dolina potoku w pasie o szerokości 60-100 metrów jest wydzielona z Parku. W rejonie źródeł Wielkiej Puszczy znajduje się jeden z sześciu części obszaru Natura 2000 Obszar *Beskid Mały*, o kodzie PLH240023 celem ochrony szeregu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt.
W obecnym stanie projektowym brak zidentyfikowanego znaczącego zdiagnozowanego wpływu na obszary chronione inne niż Natura 2000.
Obszary Natura 2000: W Beskidzie Małym przedmiotami ochrony jest **15 typów siedlisk przyrodniczych**. Oprócz siedlisk chronione jest **8 gatunków roślin i zwierząt** z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Około 6,5 km poniżej zapory w Czańcu zaczyna się obszar N2000 Dolna Soła PLH120083. Granica biegnie mostem drogowym w ciągu ulicy Jana III Sobieskiego w Kętach. Równocześnie w tym samym miejscu zaczyna się obszar specjalnej ochrony OSO. Obszar ten chroni siedliska ptaków ważnych dla Europy (z Zał. II Dyr. siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe): bączek, bąk, błotniak stawowy, bocian biały, dzięcioł zielonosiwy, gąsiorek, kropiatka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa zwyczajna (rzeczna), ślepowron, zielonka. Ptaki te penetrują dolinę Soły i dopływów. Jako zagrożenia dla Dolnej Soły (PLH120083) wymienia się prowadzenie niewłaściwej gospodarki wodnej polegającej na regulowaniu rzeki Soły, wycinanie zakrzaczeń nadrzecznych, nielegalną i rabunkową eksploatację żwiru w korycie Soły.
5. Korytarze ekologiczne: Ponieważ jednym z zobowiązań państwa jest poprawa stanu środowiska należy zmierzać do renaturalizacji koryta i brzegów potoku Wielka Puszcza, rozważyć i podjąć próby usunięcia przegród poprzecznych na cieku, ewentualnie wykonać przejścia na małą wodę. Działanie to pozwoli przywrócić rzekę naturze a tym samym umożliwi swobodną migrację zwierząt. Jest to zgodne z zaleceniami 'Best Practices on flood prevention, protection and mitigation' (Komisja Europejska 25 IX 2003) które zaleca usuwanie zbędnej infrastruktury w korytach rzek. Działanie takie mogłoby zostać zrealizowane w ramach komplementarnego projektu.

Z uwagi na jesienny okres audytu – październik nie zaobserwowano występowania gatunków chronionych czy przyrodniczo cennych w tym również zgłaszanej obecności ptaków chronionych. Jednakże nie wyklucza się ich obecności. Miejscami spotyka się zarośla roślin inwazyjnych, takich jak: rdestowiec ostrokończysty (*Reynoutria japonica*)

Rekomendacje środowiskowe dla projektu:

1. Zaleca się zachować istniejące zadrzewienia.
2. Zaleca się zaniechać dalszej regulacji brzegów potoku i zbiornika.
3. Rozważyć obsadzenie obszarów nadrzecznych roślinnością rodzimych gatunków, lokalnego pochodzenia, pozyskanych z materiału genetycznego pochodzącego z odległości nie większej niż 25 km od obszaru projektowego.
4. W wypadku wykonania oświetlenia obiektów – stosować wyłącznie oprawy lamp z ULOR=0, o zerowej emisji do górnej półsfery. Maksimum emisji musi przypadać na światło żółte i zielone (długości fali w zakresie 520-600 nm) o widmie ciągłym. Zaleca się zastosować zasilanie fotowoltaiczne. Oświetlenie stosować na dolnym odcinku Wielkiej Puszczy, wyżej w rejonie fragmentu łęgowego nie wprowadzać oświetlenia.
5. Z uwagi na jesienny okres audytu nie zaobserwowano występowania gatunków chronionych czy przyrodniczo cennych. Jednakże nie wyklucza się ich obecności. W obszarze planowanych inwestycji wykonać inwentaryzację przyrodniczą, a w razie konieczności dalszą waloryzację przyrodniczą.
6. Dokonać inwentaryzacji przyrodniczej wraz ze szczegółową inwentaryzacją występowania i rozmieszczenia gatunków ekspansywnych, obcych i inwazyjnych.
7. Wyniki inwentaryzacji oraz waloryzacji przyrodniczych włączyć do procesu projektowania zadań inżynierskich, edukacyjnych itp.
8. Prace projektowe konsultować z zespołem opracowującym inwentaryzację i waloryzację przyrodnicze.
9. Włączyć w projekt mechaniczne usuwanie i niszczenie roślin inwazyjnych – są one jedną z głównych przyczyn zmniejszania się bioróżnorodności w zbiorowiskach roślinnych i wśród zwierząt. Z uwagi na bardzo bliskie sąsiedztwo cieków w procesie usuwania i niszczenia roślin inwazyjnych zabrania się używania herbicydów.
10. Wykonać "hotel dla owadów", budki dla ptaków oraz i innych organizmów cyklem życiowym związanych z wodą.
11. Szczególnej opiece poddać duże i stare drzewa dziuplaste.
12. Zaprojektować, utworzyć i utrzymywać niewielkie zbiorniki odpowiednie dla życia i rozmnażania się płazów i owadów związanych z wodą.
13. Przemyśleć likwidację tzw. stawów przepływowych (przegród poprzecznych na cieku) i przywrócić rzeki naturze. Jest to zgodne z zaleceniami 'Best Practices on flood prevention, protection and mitigation' (Komisja Europejska 25 IX 2003), które zaleca usuwanie zbędnej infrastruktury w korytach rzek. Działanie takie mogłoby zostać zrealizowane w ramach komplementarnego projektu.
14. Tak zaprojektować trasę dydaktyczno-rekreacyjną, aby zarówno jej przebieg, jak i użyte materiały w jak najmniejszym stopniu ingerowały w środowisko.
15. Dla budowy nowej trasy dydaktyczno-rekreacyjnej proponuje się nawierzchnię szutrowo-żwirową lub przy użyciu wodno-przepuszczalnych materiałów.
16. Na potencjalną lokalizację wyposażenia obszaru w małą architekturę rekomenduje się tereny otwarte, niezadrzewione oraz dla których wyniki inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych nie wskazują potrzeb szczególnej ochrony. Pozwoli to na uniknięcie niepotrzebnego wycinania drzew i krzewów, a tym samym ograniczy negatywne oddziaływanie fazy realizacji i eksploatacji na stan środowiska naturalnego.
17. W konstrukcji mostu, kładek i przyczółków zaprojektować i wykonać nisze, w których mogłyby gnieździć się ptaki.

18. W przypadku budowy lub przebudowy istniejących kładek i mostów zaprojektować konstrukcje jednoprzęsłowe niekiedy również z oddaleniem przyczółków od nurtu cieku.
19. Rozważyć możliwość połączenia obu docinków szlakiem rowerowym-drogowym.
20. Przepusty, jeśli ich montaż okaże się konieczny wykonać o przekroju prostokątnym, przy niewielkich ciekach luźny kamień licowany umożliwiający przepływ wody między głazami (porównaj szlaki w Tatrach).
21. We fragmencie łęgowym wykonać pomosty drewniane odchodzące od głównej ścieżki pieszo rowerowej.
22. W obszarze młaki w Czańcu pogłębić fragment stawu (około 50-100 m²) do głębokości 1,2-1,4 m jako miejsce zimowania ryb.
23. W miejscu wysypiska ziemi wykonać miejsce rekreacyjne.
24. Z drogi prowadzonej z parkingu wykonać pomost drewniany w kierunku terenu podmokniętego.
25. Introdukować kilka chronionych gatunków w celach edukacyjnych.
26. Ścieżki z wału zbiornika skierować na istniejący mostek lub w razie odmowy RZGW wykonać kładkę nad kanałem.
27. Zaleca się, aby w godzinach późnonocnych (od 23.00 do 5.00) lampy były całkowicie wyłączone,
28. Dla potrzeb budowy ścieżek, w miejscach kontaktu nawierzchni z systemem korzeniowym drzew (w praktyce w odległości rzutu poziomego korony drzewa) nie wykonywać korytowania i nie stosować krawężników - w celu minimalizowania zniszczeń w systemach korzeniowych drzew. Wyjątkiem są nawierzchnie wodoprzepuszczalne - przyjazne dla drzew.

Tabela 8 Ocena porównawcza projektu: „stan surowy” – „stan z zastosowaniem rekomendacji środowiskowych” (skala od -5 do +5)

Projekt – stan „surowy”	Projekt – stan z zastosowaniem rekomendacji
Ocena +3. Walorów projektu nie podnosi brak działań zwiększających bioróżnorodność, chroniących siedliska przyrodnicze, czy też odtwarzających zniszczone siedliska. Słabo zarysowana koncepcja funkcji ekoedukacyjnej dla ścieżki, również nie podnosi walorów projektu w znaczący sposób.	Ocena +4. Wzmocniono słabsze działania w kategorii zwiększenia różnorodności walorów edukacyjnych i dodano nowe, podnoszące ocenę.

Źródło: Opracowanie własne

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

W projekcie występują ryzyka środowiskowe przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 9 Ryzyka środowiskowe w projekcie

L.p.	Opis ryzyka	Obszar ryzyka	Działania niwelujące
1.	Możliwy brak zgody Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie na wprowadzenie ruchu pieszego i rowerowego przez mostek.	formalno-prawne	Przeprowadzenie ścieżki po terenie gminnym i budowa kładki
2.	Brak zgody Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych na prace projektowe w korycie rzeki.	Środowiskowe/ formalno-prawne	Uwzględnienie przy projektowaniu inwestycji różnych opcji lokalizacyjnych dla projektu. Przeprowadzenie w fazie przedprojektowej wymaganych uzgodnień i wykupów
3.	Brak pełnych analiz przyrodniczych w celu wyeliminowania potencjalnego zagrożenia środowiskowego	środowiskowe	Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji zlecenie opracowania waloryzacji przyrodniczych botanicznych, ornitologicznych,ichtofauny.

Źródło: Opracowanie własne

Wariant, jaki zarekomendowano, jest rozszerzeniem w stosunku do działań jakie przewidział Beneficjent. Dodatkowe, pożądane ze środowiskowego punktu widzenia elementy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10 Wycena i harmonogram w obszarze środowiskowym

L.p.	Nazwa zadania	Wartość brutto	Termin realizacji/etap projektu	Uwagi dodatkowe
1.	Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza obszaru Wielkiej Puszczy i w Czańcu wraz z przygotowaniem wskazań projektowych	50 000 zł	01/2015-09/2016	część inwentaryzacji wymaga zimy (np. tropy) inne lata lub wiosny
2.	Wykonanie i utrzymanie małych zbiorników wodnych wraz z pogłębieniem stawu w Czańcu	40 000 zł	01/2017-12/2019	---
3.	Przyrodnicza koncepcja ścieżki ekoedukacyjnej i stanowisk koedukacyjnych oraz ochrony bioróżnorodności	60 000 zł	01/2015-09/2016	---
4.	Usuwanie roślinności inwazyjnej	50 000 zł	01/2017-12/2019	---
5.	Nadzór przyrodniczy nad realizacją zadania	50 000 zł	01/2017-12/2019	---
RAZEM:		250 000 zł		

Źródło: Opracowanie własne

10. Analiza prawna i pomoc publiczna

Beneficjent nie ma uregulowanej sytuacji prawnej w zakresie nieruchomości objętych projektem, gdyż Beneficjent nie jest właścicielem wszystkich nieruchomości, a także nie posiada na chwilę obecną tytułu prawnego do nich na innej podstawie prawnej. Wymagać to będzie uzyskania na podstawie odpowiednich umów cywilnoprawnych, odpowiednich praw ograniczonych lub poprzez wykup nieruchomości uzyskania tego prawa, co może zwiększyć koszty realizacji projektu, wydłużyć jego rozpoczęcie lub też wpłynąć na brak możliwości jego realizacji w niektórych lokalizacjach.

Tabela 11 Lista nieruchomości objętych projektem wraz ze wskazaniem czy istnieje podstawa dysponowania nieruchomością przez Beneficjenta

L.p.	Adres (miejscowość, ulica, nr)	Numer działki	Obręb/ Lokalizacja	Nr księgi wieczystej	Właściciel/ władający/użytko- wnik wieczysty	Podstawa dysponowania nieruchomością
1.	Porąbka, Wielka Puszcz	1280/4	0004 Porąbka 2	BB1Z/00108899/3	GMINA PORĄBK	Brak danych
2.	Porąbka, Wielka Puszcz	6720/6	0004 Porąbka 2	Skarb państwa	GMINA PORĄBK	Brak danych
3.	Porąbka, Wielka Puszcz	6720/7	0004 Porąbka 2	Skarb państwa	GMINA PORĄBK	Brak danych
4.	Porąbka, Wielka Puszcz	1249/6	0004 Porąbka 2	BB1Z/00110280/8	WŁASNOŚĆ PRYWATNA	Brak danych
5.	Porąbka, Wielka Puszcz	1216/2	0004 Porąbka 2	BB1Z/00110280/8	WŁASNOŚĆ PRYWATNA	Brak danych
6.	Porąbka, Wielka Puszcz	1221	0004 Porąbka 2	BB1Z/00106837/7	SKARB PAŃSTWA	Brak danych
7.	Porąbka, Wielka Puszcz	1213	0004 Porąbka 2	BB1Z/00106837/7	SKARB PAŃSTWA	Brak danych
8.	Porąbka, Wielka Puszcz	1212	0004 Porąbka 2	BB1Z/00106837/7	SKARB PAŃSTWA	Brak danych
9.	Porąbka, Wielka Puszcz	1208	0004 Porąbka 2	BB1Z/00106837/7	SKARB PAŃSTWA	Brak danych
10.	Porąbka, Wielka Puszcz	1209	0004 Porąbka 2	BB1Z/00106837/7	SKARB PAŃSTWA	Brak danych
11.	Porąbka, Wielka Puszcz	6723	0004 Porąbka 2	KW 54505	WŁASNOŚĆ PRYWATNA	Brak danych
12.	Porąbka, Wielka Puszcz	1210/1	0004 Porąbka 2	BB1Z/00106837/7	SKARB PAŃSTWA	Brak danych
13.	Porąbka, Wielka Puszcz	5185/7	0004 Porąbka 2	LWH 507	WSPÓLNOTA GRUNTOWA - SPÓŁKA	Brak danych
14.	Porąbka, Wielka Puszcz	5185/2	0004 Porąbka 2	LWH 507	WSPÓLNOTA GRUNTOWA - SPÓŁKA	Brak danych
15.	Porąbka, Wielka Puszcz	5186/5 3	0004 Porąbka 2	LWH 507	WSPÓLNOTA GRUNTOWA - SPÓŁKA	Brak danych

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

L.p.	Adres (miejscowość, ulica, nr)	Numer działki	Obręb/ Lokalizacja	Nr księgi wieczystej	Właściciel/ władający/użytko wnik wieczysty	Podstawa dysponowania nieruchomością
16.	Porąbka, Wielka Puszcza	5186/5 2	0004 Porąbka 2	BB1Z/00107244/0	GMINA PORĄBKA	Brak danych
17.	Porąbka, Wielka Puszcza	5170/1 6	0004 Porąbka 2	BB1Z/00067937/2	WŁASNOŚĆ PRYWATNA	Brak danych

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Beneficjenta

Dodatkowo konieczne jest uwzględnienie faktu, iż realizacja inwestycji będzie odbywała się w terenie nadrzecznym, co może wymagać uwzględnienia dodatkowych regulacji wynikających m.in. z przepisów prawa wodnego (ochrona pośrednia wód). Zgodnie bowiem z treścią art. 54 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229, tekst jednolity, tj. z dnia 10 stycznia 2012 r. Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.) na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk, wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych. W chwili obecnej brak jest informacji w niniejszym projekcie, aby takie zagrożenie występowało, jednakże na etapie przygotowywania właściwej dokumentacji, przede wszystkim studium wykonalności konieczne jest potwierdzenie tych danych i stanu faktycznego oraz prawnego nieruchomości będących przedmiotem projektu.

Powyżej wskazana uwaga dotyczy również kwestii zagrożenia powodziowego, albowiem na obszarach zakwalifikowanych jako zagrożone szczególnym zagrożeniem powodziowym zabronione jest wykonywanie wielu prac oraz zabronione jest zagospodarowanie terenu w sposób określony w ustawie. Zgodnie z prawem wodnym (art. 8 ust. 6c) przez obszar szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się: obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat; obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat; obszar, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, stanowiące działki ewidencyjne. Między innymi zabronione jest wykonywanie urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych; sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk (art. 88 I prawa wodnego). Ponadto budowa, przebudowa lub remont drogi rowerowej oraz wyznaczanie szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego wymaga dodatkowo zgłoszenia tego wraz z odpowiednimi dokumentami do odpowiednich organów tj. dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

Istotne jest również uwzględnienie regulacji zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. Nr 213, poz. 1397) wydanym na podstawie art. 60 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm., tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, 1238, z 2014 r. poz. 587, 850, 1101, 1133), tj. czy inwestycja nie wymaga opracowania raportu oddziaływania na środowisko jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

---

Na obecnym etapie brak jest możliwości jednoznacznego stwierdzenia czy inwestycja będzie wymagała takiego dokumentu czy też nie, chociaż istnieje duże prawdopodobieństwo braku konieczności opracowania tegoż raportu.

Wymagane jest również opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie odpowiednich decyzji budowlanych.

Projekt nie będzie generował przychodów.

W ramach realizowanego projektu Beneficjent zobligowany będzie do wyboru kilku wykonawców – przede wszystkim wykonawcy robót budowlanych wraz z dostawą elementów zróżnicowanej zaplanowanej infrastruktury. Ponadto Beneficjent będzie zobligowany do wyboru podmiotu odpowiedzialnego za opracowanie ewentualnie wymaganego studium wykonalności podmiotu który opracuje dokumentację projektową, nadzorującego wykonywane prace i prawidłowość ich wykonania.

Nie można pominąć również konieczności opracowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia w tym prawidłowego opisu przedmiotu zamówienia i jeżeli Beneficjent nie będzie miał możliwości wykonać tego własnymi siłami (za pomocą swoich pracowników), również w tym zakresie konieczne będzie przeprowadzenie odpowiedniego postępowania celem wyłonienia podmiotu, który przygotuje takie dokumenty i ewentualnie przeprowadzi lub będzie doradzał w zakresie przeprowadzenia odpowiednich postępowań celem wyłonienia wykonawców wyżej wskazanych postępowań.

Mając na uwadze fakt, iż Beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego wybór wykonawców możliwy będzie jedynie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (z późn. zm.), a w zakresie zamówień o zbilansowanej wartości poniżej 30 000 euro zgodnie z wewnętrznymi procedurami jednostki, o ile wytyczne IZ RPO nie będą zobowiązywały do zastosowania bardziej rygorystycznych procedur. Wiąże się to z koniecznością opracowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia zawierającej szczegółowy opis zamówienia, przy tym niezbędne jest uwzględnienie podstawowych zasad udzielania zamówień publicznych, mianowicie zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. Oznacza to przede wszystkim, iż opis przedmiotu zamówienia oraz warunki udziału w postępowaniu nie mogą powodować, iż tylko jeden dostawca będzie spełniał wymogi postępowania. Co do zasady za najbardziej konkurencyjny, a jednocześnie gwarantujący całkowitą bezstronność stron uznaje się przetarg nieograniczony.

Beneficjent nie może pominąć również nowelizacji ustawy Pzp, która weszła w życie 19.10.2014 r., zgodnie z którą (art. 91 ust. 2a) kryterium ceny może być zastosowane jako jedyne kryterium oceny ofert, jeżeli przedmiot zamówienia jest powszechnie dostępny oraz ma ustalone standardy jakościowe. W pozostałych przypadkach kryteriami oceny ofert powinna być cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, aspekty środowiskowe, społeczne, innowacyjne, serwis, termin wykonania zamówienia oraz koszty eksploatacji. W związku z tym, iż nie zdefiniowano w ustawie co rozumie się pod pojęciem zamówień powszechnie dostępnych i mających ustalone standardy jakościowe zaleca się, aby kryterium wyboru oferty nie stanowiła jedynie cena, nawet w przypadku uznania, iż dane zamówienie jest zamówieniem powszechnie dostępnym i ma ustalone standardy jakościowe. W przypadkach bowiem przeprowadzania postępowań, gdzie jedynym kryterium wyboru najkorzystniejszej oferty jest cena, niejednokrotnie otrzymuje się – mimo opisu przedmiotu zamówienia – wyrób lub usługę na nie odpowiednim poziomie lub wykonawca w trakcie realizacji zamówienia nie jest w stanie go zakończyć, gdyż jego koszty własne przewyższają wartość wskazaną w ofercie. Zastosowanie pozacenowych kryteriów wyboru najkorzystniejszej oferty daje możliwość wyboru takiej oferty gdzie relacja ceny do jakości przedstawia najwyższy bilans.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

---

Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE – poprzednio art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską) „wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”. Wynika z tego, iż aby środek został uznany za pomoc państwa, muszą zostać łącznie spełnione poniższe warunki:

- Środek pomocy musi zostać przyznany ze środków państwowych;
- Musi przynosić przedsiębiorstwom korzyści ekonomiczne;
- Korzyści muszą być selektywne i zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem;
- Środek pomocy musi mieć wpływ na handel wewnątrzwspólnotowy.

W niniejszym przypadku, bezpośrednim Beneficjentem pomocy jest jednostka samorządu terytorialnego.

Beneficjent nie przewidział możliwości uzyskiwania przychodu z nieruchomości objętej projektem – ten element przemawia za uznaniem, iż wyeliminowane zostały możliwości występowania niedozwolonej pomocy publicznej. W niniejszym projekcie niewątpliwie występuje element selektywności i przysporzenia. Nie pojawią się natomiast pozostałe cechy pomocy publicznej (nierynkowe warunki wykorzystania środków, zakłócenie konkurencji, wpływ na handel wspólnotowy) z uwagi na fakt, iż jednostka nie będzie prowadziła działalności operacyjnej, konkurencyjnej.

W związku z tym uznać należy, iż w niniejszym przypadku brak jest przesłanek do stwierdzenia występowania niedozwolonej pomocy publicznej, jednakże szczegółowa analiza w tym zakresie winna zostać przeprowadzona na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie/studium wykonalności przy uwzględnieniu aktualnych danych oraz aktualnego stanu prawnego, w tym regulacji URPO WSL 2014-2020 (test pomocy publicznej).

11. Analiza finansowo-ekonomiczna

Analiza została sporządzona z zastosowaniem następujących założeń:

- Opiera się na założeniach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;
- Okres referencyjny – przyjęto 25 lat od zakończenia projektu. Realizowana w ramach projektu inwestycja wpisuje się w symbol KŚT 220 (obiekty inżynierii lądowej i wodnej), dla których stawka amortyzacyjna wynosi 4,5%, co daje niecałe 23 lata. Jednakże *Przewodnik do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych* (Komisja Europejska, 2008) dla sektora „Lasy i parki” przewiduje okres odniesienia około 25-35 lat. W sektorze tym uwzględniono takie działania jak ochrona środowiska czy promowanie działań turystyczno-rekreacyjnych. W związku z powyższym dla niniejszego projektu przyjęto okres odniesienia na poziomie 25 lat;
- Stopa dyskontowa dla analizy finansowej – 5%;
- Amortyzacja obliczona w sposób uproszczony, przyjęto amortyzację liniową przy założeniu żywotności ekonomicznej projektu tożsamej z okresem analizy (25 lat);
- Stan istniejący jest tożsamy ze stanem „0”, a jednocześnie istnieje możliwość jednoznacznego oddzielenia przepływów finansowych z inwestycji od ogólnych przepływów Beneficjenta, a zatem analiza może zostać przeprowadzona z punktu widzenia projektu – tzw. analiza z zastosowaniem metody standardowej;
- Podatek VAT jest w projekcie wydatkiem kwalifikowanym, gdyż spełnia wszystkie wymogi jego kwalifikowalności, tj. Beneficjent nie ma prawnej możliwości jego odliczenia ze względu na brak związku z jakąkolwiek działalnością podatkową podatkiem od towarów i usług;
- Projekt nie jest objęty pomocą publiczną;
- W projekcie nie występują przychody.

Beneficjent przewiduje złożenie wniosku o dofinansowanie w 2017 roku.

Poniższa tabela przedstawia harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji projektu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 12 Harmonogram rzeczowo-finansowy

wykaz wydatków	Wydatki/koszty całkowite				Wydatki/koszty kwalifikowane				Wydatki/koszty niekwalifikowane			
	Kwota netto	VAT %	Kwota VAT	Kwota brutto	Kwota netto	VAT %	Kwota VAT	Kwota brutto	Kwota netto	VAT %	Kwota VAT	Kwota brutto
Przygotowanie dokumentacji (studium wykonalności)	20 000,00	23%	4 600,00	24 600,00	20 000,00	23%	4 600,00	24 600,00	0,00	23%	0,00	0,00
Wykonanie dokumentacji projektowej i uzyskanie zezwoleń	90 000,00	23%	20 700,00	110 700,00	90 000,00	23%	20 700,00	110 700,00	0,00	23%	0,00	0,00
Ekspertyzy, inwentaryzacje przyrodnicze i nadzory	150 000,00	23%	34 500,00	184 500,00	150 000,00	23%	34 500,00	184 500,00	0,00	23%	0,00	0,00
Szacunkowa wartość rzeczowej realizacji inwestycji	2 530 813,00	23%	582 086,99	3 112 899,99	2 530 813,00	23%	582 086,99	3 112 899,99	0,00	23%	0,00	0,00
Promocja wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną	10 000,00	23%	2 300,00	12 300,00	10 000,00	23%	2 300,00	12 300,00	0,00	23%	0,00	0,00
SUMA	2 800 813,00		644 186,99	3 444 999,99	Wydatki/koszty kwalifikowane				Wydatki/koszty niekwalifikowane			
					2 800 813,00		644 186,99	3 444 999,99	0,00	-	0,00	0,00

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Wykaz wydatków	Terminy ponoszenia wydatków						
	Rok 2016		Rok 2017				
	IV	Suma	I	II	III	IV	Suma
Przygotowanie dokumentacji (studium wykonalności)	24 600,00	24 600,00					0,00
Wykonanie dokumentacji projektowej i uzyskanie zezwoleń	110 700,00	110 700,00					0,00
Ekspertyzy, inwentaryzacje przyrodnicze i nadzory	123 000,00	123 000,00					0,00
Szacunkowa wartość rzeczowej realizacji inwestycji	0,00	0,00		541 200,00		541 200,00	1 082 400,00
Promocja wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną	0,00	0,00					0,00
	Rok 2016		Rok 2017				
	258 300,00	258 300,00	0,00	541 200,00	0,00	541 200,00	1 082 400,00

Wykaz wydatków	Terminy ponoszenia wydatków										SUMA
	Rok 2018					Rok 2019					
	I	II	III	IV	Suma	I	II	III	IV	Suma	
Przygotowanie dokumentacji (studium wykonalności)					0,00					0,00	24 600,00
Wykonanie dokumentacji projektowej i uzyskanie zezwoleń					0,00					0,00	110 700,00
Ekspertyzy, inwentaryzacje przyrodnicze i nadzory					0,00				61 500,00	61 500,00	184 500,00
Szacunkowa wartość rzeczowej realizacji inwestycji		541 200,00		541 200,00	1 082 400,00		541 200,00		406 899,99	948 099,99	3 112 899,99
Promocja wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną					0,00			12 300,00		12 300,00	12 300,00
	Rok 2018					Rok 2019					3 444 999,99
	0,00	541 200,00	0,00	541 200,00	1 082 400,00	0,00	541 200,00	12 300,00	468 399,99	1 021 899,99	3 444 999,99

Źródło: Opracowanie własne

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Prognoza kosztów operacyjnych obejmuje najistotniejsze pozycje kosztowe związane z prowadzeniem działalności w wyniku projektu. Kalkulacja amortyzacji, została ujęta jako amortyzacja liniowa w okresie żywotności ekonomicznej projektu, tj. 25 lat. Jako wartość początkową środków podlegających amortyzacji przyjęto nakłady finansowe brutto związane z realizacją inwestycji.

Tabela 13 Kalkulacja kosztów operacyjnych w wybranych latach analizy

I. Wnioskowany projekt	2020	2025	2030	2035	2040
1. Amortyzacja	124 516,00	124 516,00	136 967,60	149 419,20	161 870,80
2. Zużycie materiałów i energii	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
materiały	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
energia elektryczna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Usługi obce	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
usługi utrzymania czystości i drobnych napraw	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
4. Podatki i opłaty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Wynagrodzenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Świadczenia na rzecz pracowników	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Pozostałe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

**KOSZTY OPERACYJNE
PROJEKTU**

134 516,00	134 516,00	146 967,60	159 419,20	171 870,80
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Źródło: Opracowanie własne

Nie zaplanowano kosztów energii elektrycznej, pomimo planowanej budowy oświetlenia ze względu na zastosowanie ogniw fotowoltaicznych. Koszty utrzymania czystości i drobnych napraw obejmują sprzątanie i wywóz śmieci z umieszczonych na trasie projektu koszy na śmieci, a także koszenie trawy oraz drobne naprawy zniszczonych elementów takie jak malowanie znaków.

Założono nakłady odtworzeniowe w wysokości 1/10 pierwotnych nakładów inwestycyjnych po każdym pięciu latach eksploatacji. Ze względu na fakt, iż podwyższają one wartość środka trwałego po każdym pięcioletnim okresie następuje zmiana kosztu amortyzacji.

Kalkulacja kosztów operacyjnych dla wszystkich lat analizy przedstawiona została w załączniku do niniejszego dokumentu.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi *Wytycznymi w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód*, jeżeli zdyskontowane przychody w rozumieniu art. 55 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 są niższe niż zdyskontowane koszty operacyjne projekt nie stanowi projektu generującego dochód, bez względu na wielkość wartości rezydualnej. Ze względu na brak przychodów w projekcie, przedsięwzięcie nie spełnia przesłanek projektu generującego dochód, a zatem z formalnego punktu widzenia nie jest wymagane obliczanie luki w finansowaniu.

Jednakże, ze względu na brak szczegółowych wytycznych w tym zakresie dla okresu programowania 2014-2020 dokonano obliczeń związanych z luką finansową.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 14 Obliczenie luki w finansowaniu

Lp.	Parametry		Wartość niezdyktowana	Wartość zdyktowana
1	Okres odniesienia (lata)	25		
2	Finansowa stopa dyktowana	5%		
3	Łączny koszt inwestycji (PLN, N)		3 444 999,99	
4	Łączny koszt Inwestycji (PLN, D)			3 298 450,56
5	Wartość rezydualna (PLN, N)		747 095,99	
6	Wartość rezydualna (PLN,D)			200 108,41
7	Dochody (PLN, D)			0,00
8	Koszty operacyjne (PLN, D)			700 621,52
9	Dochód netto = (7) - (8) + (6)			0,00
10	Wydatki kwalifik.(art.. 55 ust. 2) = (4) - (9)			3 298 450,56
11	Luka w finansowan. (%) = (10/4)	100%		
12	Koszy kwalifikowalne (PLN,N)		3 444 999,99	
13	Kwota wskazana w decyzji, tj. „kwota, do której stosowana jest stopa współfinansowania osi priorytetowej” (art. 41 ust. 2) = (11)*(12)		3 444 999,99	
14	Maksymalna stopa współfinansowania osi priorytetowej (%)	85%		
15	Maksymalny poziom dofinansowania = (13)*(14)		2 928 249,99	
16	Stopa dofinansowania (%) (15)/(12)	85%		

Źródło: Opracowanie własne

Powyższe obliczenia potwierdzają, iż luka w finansowaniu wynosi 100%, a zatem projekt może otrzymać maksymalny przewidziany poziom dofinansowania.

Poziom dofinansowania projektu wynika z kwoty zapewnionej w ramach projektów pozakonkursowych i prezentuje go poniższa tabela.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 15 Obliczenie poziomu dofinansowania

Struktura finansowania kosztów całkowitych [PLN]	Razem	2016	2017	2018	2019
Środki własne, w tym	516 750,00	38 745,00	162 360,00	162 360,00	153 285,00
<i>Kredyty/ pożyczki</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Inne (wkład własny)	516 750,00	38 745,00	162 360,00	162 360,00	153 285,00
EFRR	2 928 249,99	219 555,00	920 040,00	920 040,00	868 614,99
RAZEM	3 444 999,99	258 300,00	1 082 400,00	1 082 400,00	1 021 899,99

Struktura finansowania kosztów całkowitych [%]	Razem	2016	2017	2018	2019
Środki własne, w tym	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%
<i>Kredyty/ pożyczki</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00%</i>
Inne (wkład własny)	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%
EFRR	85,00%	85,00%	85,00%	85,00%	85,00%
RAZEM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Struktura finansowania kosztów kwalifikowanych [PLN]	Razem	2016	2017	2018	2019
Środki własne, w tym	516 750,00	38 745,00	162 360,00	162 360,00	153 285,00
<i>Kredyty/ pożyczki</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Inne (wkład własny)	516 750,00	38 745,00	162 360,00	162 360,00	153 285,00
EFRR	2 928 249,99	219 555,00	920 040,00	920 040,00	868 614,99
RAZEM	3 444 999,99	258 300,00	1 082 400,00	1 082 400,00	1 021 899,99

Struktura finansowania kosztów kwalifikowanych [%]	Razem	2016	2017	2018	2019
Środki własne, w tym	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%
<i>Kredyty/ pożyczki</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00%</i>	<i>0,00%</i>
Inne (wkład własny)	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%
EFRR	85,00%	85,00%	85,00%	85,00%	85,00%
RAZEM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Źródło: Opracowanie własne

Podatek VAT jest kwalifikowany – Beneficjent przedstawił w ankiecie, że nie zamierza prowadzić sprzedaży opodatkowanej w związku z efektami projektu. Na etapie realizacji projektu wystąpi konieczność uzyskania interpretacji indywidualnej od właściwego Dyrektora Izby Skarbowej dotyczącej braku możliwości odliczenia podatku VAT.

Wartość podstawowego wskaźnika FNPV/C jest ujemna, zarówno w wariancie „bez dotacji” jak i w wariancie „z dotacją”. Finansowa wewnętrzna stopa zwrotu nie istnieje, co oznacza, że projekt nie jest opłacalny pod względem finansowym.

- FNPV/C w wariancie „bez dotacji” wynosi -3 798 964 zł,
- FRR/C w wariancie „bez dotacji” nie istnieje,
- FNPV/C w wariancie „z dotacją” przyjmuje wartość -995 281 zł,
- FRR/C w wariancie „z dotacją” nie istnieje.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 16 Obliczenia wskaźników rentowności bez uwzględnienia dotacji

Wskaźniki rentowności (bez uwzględnienia dotacji)	Wartość zdyskontowana
Wpływy ogółem	200 108,41
Przychody ze sprzedaży	0,00
Wartość rezydualna	200 108,41
Wyływy ogółem	3 999 072,07
Pieniężne koszty operacyjne	127 836,23
Nakłady odtworzeniowe	572 785,28
Nakłady inwestycyjne ogółem	3 298 450,56
Przepływy pieniężne netto	-3 798 963,67
stopa dyskontowa	5,0%
Finansowa zaktualizowana wartość netto inwestycji (FNPV/C)	-3 798 964
Finansowa wewnętrzna stopa zwrotu z inwestycji (FRR/C)	nie istnieje

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 17 Obliczenia wskaźników rentowności z uwzględnieniem dotacji

Wskaźniki rentowności (z uwzględnieniem dotacji)	Wartość zdyskontowana
Wpływy ogółem	3 003 791,38
Przychody ze sprzedaży	0,00
Dotacja EFRR	2 803 682,97
Wartość rezydualna	200 108,41
Wyływy ogółem	3 999 072,07
Pieniężne koszty operacyjne	127 836,23
Nakłady odtworzeniowe	572 785,28
Nakłady inwestycyjne ogółem	3 298 450,56
Przepływy pieniężne netto	-995 280,70
stopa dyskontowa	5,0%
Finansowa zaktualizowana wartość netto inwestycji (FNPV/C)	-995 281
Finansowa wewnętrzna stopa zwrotu z inwestycji (FRR/C)	nie istnieje

Źródło: Opracowanie własne

Ze względu na zdecydowanie pozytywny wpływ realizacji projektu na środowisko naturalne projekt ten pomimo ujemnej wartości FNPV/C powinien być realizowany, gdyż korzyści społeczne mają tu decydujące znaczenie. Nie mniej jednak niezbędne jest zabezpieczenie przez Gminę środków nie tylko na wkład własny podczas realizacji projektu, ale również na utrzymanie jego rezultatów.

Projekt realizuje ważne cele społeczne takie jak:

- powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej,
- wzmacnianie potencjału rozwoju gospodarczego i społecznego w oparciu o zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych,
- rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – zapewniającej z jednej strony lepszą ochronę wartości przyrodniczych, a jednocześnie przyczyniającej się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej tych obszarów,
- pośrednio – zmianę zachowań dorosłych i młodzieży na bardziej ekologiczne,
- pośrednio – wzrost liczby turystów w regionie, a tym samym zwiększenie liczby klientów.

Korzyścią, możliwą do wycenienia jest wzrost wydatków osób odwiedzających o 400 zł rocznie/ rodzinę x 6 000 rodzin.

Mając powyższe na uwadze projekt uzyskuje pozytywne wartości ENVP i B/C, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18 Obliczenie ENPV i B/C

ENPV i B/C dla projektu	
Ekonomiczna zaktualizowana wartość netto inwestycji (ENPV)	1 629 976
Ekonomiczna wewnętrzna stopa zwrotu z inwestycji (ERR)	11,31%
Relacja korzyści do kosztów B/C	1,52

Źródło: Opracowanie własne

Obliczenia wskaźników potwierdzają zasadność realizacji projektu ze społecznego punktu widzenia.

12. Wykonalność i trwałość projektu

Środki trwałe oraz materialne nabyte w ramach projektu będą stanowiły własność Beneficjenta, a inwestycja będzie realizowana na nieruchomościach stanowiących własność Beneficjenta, jak również niestanowiących własności Beneficjenta – a z uwagi na nieuregulowane prawo dysponowania tymi nieruchomościami stanowi to duże ryzyko dla wykonalności i trwałości projektu.

Nowopowstała infrastruktura, nadzorowana i administrowana będzie przez Gminę Porąbka oraz RZGW.

Po zakończeniu realizacji projektu obiekty będą finansowane i zarządzane przez Beneficjenta.

Środki na utrzymanie obiektów winny zostać rokrocznie zabezpieczone w budżecie Beneficjenta.

W ramach trwałości projektu Beneficjent zobligowany będzie do utrzymania nabytych środków w okresie 5 lat od dnia zakończenia realizacji projektu w stanie umożliwiającym korzystanie z niego tak jak na początku okresu trwałości projektu tj. po zakończeniu części realizacyjnej projektu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

---

Wiąże się to z odpowiednim zabezpieczeniem inwestycji przed zniszczeniem oraz ponoszeniem wydatków m.in. na przeglądy, serwisowanie i konserwacje nabytych urządzeń a przede wszystkim odtwarzanie zniszczonych elementów.

Trwałość projektu rozumiana jest jako niepoddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji, tj.:

- Modyfikacji mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny oraz
- Wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.

Zarządzanie inwestycją składa się z następujących etapów:

- Etap przygotowawczy – inwentaryzacja, opracowanie dokumentacji technicznej projektu /ewentualnie aktualizacja dotychczas przygotowanych dokumentacji, sporządzenie studium wykonalności projektu; uzyskanie odpowiednich zgód i decyzji na wykonanie projektu;
- Etap przeprowadzenia wyboru wykonawców inwestycji oraz wykonawców dokumentacji niezbędnej przy realizacji projektu, zgodnie z Ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 tekst jednolity z dnia 28 maja 2013 r. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) i podpisanie umowy z wykonawcami.

13. Analiza ryzyk i zagrożeń w projekcie

Ryzyka dla przedmiotowego projektu przedstawiono w formie tabelarycznej wskazując definicję / rodzaj ryzyka, sposób zapobiegania / niwelacji oraz poziom zagrożenia dla realizacji projektu.

Tabela 19 Ryzyka i zagrożenia w projekcie

Definicja / rodzaj ryzyka	Sposób zapobiegania / niwelacji ryzyka	Zagrożenie dla realizacji projektu
Przygotowanie dokumentacji projektowej i środowiskowej projektu	Beneficjent jest w trakcie sporządzania dokumentacji projektowej, nie posiada stosowanych uzgodnień i pozwoleń na realizację projektu. Niezbędnym jest wykonania dokumentacji środowiskowej (inwentaryzacje przyrodnicze) i koncepcyjnej dotyczącej działań informacyjno-edukacyjnych. Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji należy zlecić opracowanie waloryzacji przyrodniczych botanicznych, ornitologicznych, ichtofauny.	średnie
Struktura własności terenów i aspekty formalno-prawne	Beneficjent nie posiada prawa własności terenów, na których planuje realizować projekt. W celu realizacji projektu konieczny będzie wykup działek lub uzyskanie zgód właścicieli na realizację projektu na ich terenie. Proponuje się uzyskanie wstępnych zgód, porozumień z właścicielami. W przypadku braku porozumień z właścicielami lub braku możliwości wykupu gruntów projekt może nie dojść do skutku lub zostać zrealizowany w ograniczonym zakresie, bądź też w innym wariantcie lokalizacyjnym. Przy projektowaniu inwestycji należy uwzględnić różne opcje lokalizacyjne dla projektu. Należy w fazie przedprojektowej dokonać wszystkich wymaganych uzgodnień (w tym m.in. z RZGW). Zaleca się, aby w przypadku wszystkich zamówień w projekcie kryteriami oceny ofert poza ceną były również inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, takie jak jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, aspekty środowiskowe, społeczne, innowacyjne, serwis, termin wykonania zamówienia czy koszty eksploatacji. Podejście takie pozwoli zminimalizować ryzyko wyboru nierzetelnych wykonawców i odpowiada wymogom nowelizacji ustawy Pzp, która weszła w życie 19.10.2014 r.	wysokie
Prowadzenie prac inwestycyjnych i bioróżnorodność	Prace inwestycyjne powinny być realizowane ze szczególnym uwzględnieniem aspektu bioróżnorodności. Istotnym jest by wykonawcy prac inwestycyjnych posiadali doświadczenie w realizacji inwestycji uwzględniających rewitalizację nadbrzeży, rzek o podobnym zakresie tematycznym. Konieczny dla utrzymania jakości projektu będzie również nadzór przyrodniczy.	średnie

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Definicja / rodzaj ryzyka	Sposób zapobiegania / niwelacji ryzyka	Zagrożenie dla realizacji projektu
Wzrost kosztów realizacji projektu	Konieczność dokonania wykupów może zwiększyć wartość projektu, tym samym wkład własny beneficjenta. Zaleca się opracowanie wariantu alternatywnego umożliwiającego zminimalizowanie konieczności wykupu gruntów pod realizację projektu.	średnie
Aspekty formalno-prawne	Zaleca się, aby w przypadku wszystkich zamówień w projekcie kryteriami oceny ofert poza ceną były również inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, takie jak jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, aspekty środowiskowe, społeczne, innowacyjne, serwis, termin wykonania zamówienia czy koszty eksploatacji. Podejście takie pozwoli zminimalizować ryzyko wyboru nierzetelnych wykonawców i odpowiada wymogom nowelizacji ustawy Pzp, która weszła w życie 19.10.2014 r. Wyłoniony zgodnie z Pzp Wykonawca dokumentacji projektu, w ramach zamówienia powinien zostać zobowiązany do skonsultowania zakresu projektu z mieszkańcami (społecznością lokalną).	średnie
Kwalifikowalność projektu do RPO WSL 2014-2020	Istnieje konieczność weryfikacji projektu (pod względem kwalifikowalności i spełniania wymogów wskaźników) z ostatecznie, przyjętą wersją RPO WSL 2014-2020 oraz listą wskaźników. W przypadku niekwalifikowalności części lub całości projektu zaplanowane zadania należy wykonać z innych środków zewnętrznych lub/i środków własnych beneficjenta. W przypadku nie spełnienia kryteriów dofinansowania zawartych w RPO WSL 2014-2020 rekomenduje się zmianę zakresu, ewentualnie (jeśli stanowić to będzie wynik przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej) zmianę lokalizacji wybranych elementów projektu, a w przypadku elementów mogących mieć negatywny wpływ na środowisko wyeliminowanie ich z zakresu projektu.	wysokie

Źródło: Opracowanie własne

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

14. Plan wdrożenia projektu

Plan wdrożenia projektu w ujęciu kwartalnym w podziale na lata przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20 Plan wdrożenia projektu

Zadanie w ramach projektu	Termin realizacji w ujęciu kwartalnym																			
	2015				2016				2017				2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Przygotowanie dokumentacji (studium wykonalności)																				
Wykonanie dokumentacji projektowej i uzyskanie zezwoleń																				
Ekspertyzy, inwentaryzacje przyrodnicze i nadzory																				
Zadania inwestycyjne																				
Promocja wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną																				

Źródło: Opracowanie własne

15. Raport z konsultacji społecznych

Przeprowadzono konsultacje społeczne niniejszego dokumentu, przygotowanego w ramach przedsięwzięcia pn. „Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym” współfinansowanego z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały za pośrednictwem platformy on-line CyfrowaDemokracja.pl. Dodatkowo osoby e-wykluczone i mające trudności w dostępie do Internetu mogły składać swoje uwagi w formie pisemnej. Konsultacje społeczne rozpoczęte i zakończone zostały spotkaniami informacyjnymi z przedstawicielami organizacji społecznych, mieszkańcami i urzędnikami.

Szczegółowe zestawienie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz z komentarzem zespołu eksperckiego przedstawiono poniżej, a także w formie załącznika (w wersji elektronicznej) do niniejszego opracowania.

Tabela 21 Uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych

L.p.	Treść zgłoszonej uwagi	Odniesienie do zgłoszonej uwagi (przyjęta/ częściowo przyjęta/ nie przyjęta)
1.	<p>Uwagi:</p> <p>dot.rozdz.6 Planowane działania z zakresu podstawowych założeń projektowych takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zabezpieczenia hydrotechniczne stawu, -wycinanie drzew i krzewów, -czyszczenie stawu i jego brzegów, <p>nie spełniają wymagań priorytetu inwestycyjnego 6d ochrona i przywrócenie bioróżnorodności, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych także poprzez program Natura 2000 i zieloną infrastrukturę.</p> <p>2..dot.całość dokumentu analiza wykonalności.</p> <p>W analizowanym dokumencie brak zalecenia budowy ścieżek bez korytowania i bez krawężników celem uniknięcia zniszczeń w systemach korzeniowych drzew.</p>	<p>Zgodnie z zapisami wersji 7.0 projektu RPO WSL „Celem interwencji jest także ... rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – służącej tym samym wyeliminowaniu presji ruchu turystycznego na obszary i gatunki chronione”. Z tego powodu jednym z zaleceń ekspertów jest wykonanie w pierwszym kroku inwentaryzacji przyrodniczej, jako podstawowego dokumentu, który pozwoli ocenić jakie gatunki chronione występują na obszarze związanym z projektem i czy zaplanowane w projekcie działania w wystarczający sposób zmniejszą presję na gatunki chronione. Bez wskazanej wyżej inwentaryzacji nie można stwierdzić, iż działania projektu nie spełniają zapisów RPO WSL. W zaleceniach środowiskowych dopisano: "Dla potrzeb budowy ścieżek, w miejscach kontaktu nawierzchni z systemem korzeniowym drzew (w praktyce w odległości rzutu poziomego korony drzewa) nie wykonywać korytowania i nie stosować krawężników - w celu minimalizowania zniszczeń w systemach korzeniowych drzew. Wyjątkiem są nawierzchnie wodoprzepuszczalne - przyjazne dla drzew".</p>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

2.	<p>Dot.rozdz.6 Planowane działania z zakresu podstawowych założeń projektowych takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wycinanie drzew i krzewów, -czyszczenie koryta Ulgi Bukowskiej, -odbudowę jazu, -konserwację śluży, <p>nie spełniają wymagań priorytetu inwestycyjnego 6d ochrona i przywrócenie bioróżnorodności, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych także poprzez program Natura 2000 i zieloną infrastrukturę.</p>	<p>Zgodnie z zapisami wersji 7.0 projektu RPO WSL „Celem interwencji jest także ... rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – służącej tym samym wyeliminowaniu presji ruchu turystycznego na obszary i gatunki chronione”. Z tego powodu jednym z zaleceń ekspertów jest wykonanie w pierwszym kroku inwentaryzacji przyrodniczej, jako podstawowego dokumentu, który pozwoli ocenić jakie gatunki chronione występują na obszarze związanym z projektem i czy zaplanowane w projekcie działania w wystarczający sposób zmniejszą presję na gatunki chronione. Bez wskazanej wyżej inwentaryzacji nie można stwierdzić, iż działania projektu nie spełniają zapisów RPO WSL.</p>
3.	<p>1.Dotyczy Rozdz.8 analiz wykonalności dla poszczególnych projektów. Przedłożone analizy wykonalności całkowicie wykluczają i tak znikome rekomendacje rozdziału 9 (Analiza środowiskowa) – zgodnie z wielokrotnie (dla przykładu analizy dla gmin Buczkowice, Ustroń, Jeleśnia, Lipowa itp.) stosowanym zapisem „Wariant II - realizacja inwestycji w wariantie przyjętym do realizacji i opisanym w rozdziale 6 łącznie z rekomendacjami zawartymi w punkcie a) - podstawowych założeń projektowych, uwzględniających rekomendacje analizy środowiskowej – działu nr 9.” uznać należy, iż autorzy opracowania zezwalają na realizację projektu tylko w zakresie opisanym w rozdziale 6 który już wybrał rekomendowane zapisy uwarunkowań pro-środowiskowych. Wspomniany tutaj punkt a) - podstawowych założeń projektowych jest właśnie w rozdziale nr 6.</p> <p>Przy tak stosowanym zapisie większość rekomendacji rozdziału nr 9 zostanie pominiętych, a realizacja projektu nie będzie miała nic wspólnego z założeniami programu Priorytetu Inwestycyjnego 6d (...ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych...) ujawnionego w RPO.</p>	<p>Przede wszystkim należy wyjaśnić, iż to nie autorzy opracowania zezwalają na realizację inwestycji. Ewentualne dofinansowanie dla projektu będzie przyznawane po ocenie formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie przez instytucję, która będzie odpowiedzialna za nabór projektów. Wykonana analiza nie jest wnioskiem o dofinansowanie. Ponadto, analiza opiera się na przekazanych przez poszczególnych Beneficjentów dokumentach i założeniach, jak również roboczej wersji RPO WSL (wersja 7.0). Biorąc pod uwagę plany Beneficjentów oceniono m.in. prawną, organizacyjną i techniczną wykonalność tych działań wskazując jednocześnie zalecenia środowiskowe. Ostatecznie to Beneficjent zadeklaruje we wniosku o dofinansowanie zakres i sposób realizacji projektu, co będzie podlegało ocenie instytucji ogłaszającej nabór projektów, wobec czego jeżeli sposób realizacji projektu nie będzie odpowiadał wytycznym ostatecznej wersji RPO WSL, to projekt nie otrzyma dofinansowania. W związku z powyższym obawy, iż Beneficjent zrealizuje projekt niezgodny z RPO WSL ze środków tego programu są bezpodstawne.</p>
4.	<p>Projekt zagospodarowania cieków wodnych w sołectwie Porąbka - potoku Wielka Puszcza oraz zbiornika pod Zaporą Czaniecką nie spełnia wymagań 2.5.5. Priorytetu inwestycyjnego 6d ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę. Zgodnie z zapisem RPO „Planowanym rezultatem wsparcia będzie ochrona zasobów naturalnych regionu poprzez ochronę obszarów cennych przyrodniczo, służących ochronie różnorodności biologicznej w tym także przywróceniu właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków. Celem</p>	<p>Zgodnie z zapisami wersji 7.0 projektu RPO WSL „Celem interwencji jest także ... rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – służącej tym samym wyeliminowaniu presji ruchu turystycznego na obszary i gatunki chronione”. Z tego powodu jednym z zaleceń ekspertów jest wykonanie w pierwszym kroku inwentaryzacji przyrodniczej, jako podstawowego dokumentu, który pozwoli ocenić jakie gatunki chronione występują na obszarze związanym z projektem i czy zaplanowane w projekcie działania w wystarczający sposób zmniejszą presję na</p>

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

<p>interwencji jest także zmniejszenie presji na środowisko naturalne poprzez wzrost udziału obszarów chronionych w powierzchni obszarów ogółem, a także zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – służącej tym samym wyeliminowaniu presji ruchu turystycznego na obszary i gatunki chronione” jednak przedłożony przez gminę projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uporządkowanie terenów wzdłuż potoku na łącznym odcinku 2000 m - Zagospodarowanie otoczenia potoku wraz z jego wyczyszczeniem na odcinku 2000 - Modernizację istniejącej nawierzchni ścieżki rowerowej i nowe jej wybudowanie w miejscu nieutwardzonym na łącznym odcinku 2000 - Budowę oświetlenia solarnego wzdłuż ścieżki rowerowej i potoku - Budowę obiektów małej architektury w postaci ławek, stołu i wiaty drewnianej przy zaporze poprzecznej powstrzymującej spływ rumoszu rzeczny/ żwiru do zbiornika na potoku - Budowę obiektów małej architektury – ławek drewnianych, koszy na śmieci i stojaków rowerowych. - Wykonanie zabezpieczeń hydrotechnicznych stawu - Czystczenie stawu i jego brzegów - Utworzenie naturalnej drożki dojazdowej do zbiornika stanowiącej równocześnie ścieżkę edukacyjną wyposażoną w tablice informacyjne o kaskadzie rzeki Soły oraz jej florze i faunie występującej na obszarze Subregionu Południowego, ławeczki i stoliki - Wycinka krzewów i drzew ograniczających przepływ wody - Budowę podestu dla celów rekreacyjnych - Budowę obiektów małej architektury w postaci ławek, stołu i wiaty drewnianej przy służbie śpiętrzącej na potoku - Budowę oświetlenia solarnego - Wyznaczenie i przygotowanie miejsc piknikowych lub łowisk. 	<p>gatunki chronione. Bez wskazanej wyżej inwentaryzacji nie można stwierdzić, iż działania projektu nie spełniają zapisów RPO WSL.</p>
--	---

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

5.	Planowane działania z zakresu podstawowych założeń projektowych takie jak: -zabezpieczenia hydrotechniczne stawu, -wycinanie drzew i krzewów, -czyszczenie stawu i jego brzegów, nie spełniają wymagań priorytetu inwestycyjnego 6d ochrona i przywrócenie bioróżnorodności, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych także poprzez program Natura 2000 i zieloną infrastrukturę.	Przede wszystkim należy wyjaśnić, iż to nie autorzy opracowania zezwalają na realizację inwestycji. Ewentualne dofinansowanie dla projektu będzie przyznawane po ocenie formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie przez instytucję, która będzie odpowiedzialna za nabór projektów. Wykonana analiza nie jest wnioskiem o dofinansowanie. Ponadto, analiza opiera się na przekazanych przez poszczególnych Beneficjentów dokumentach i założeniach, jak również roboczej wersji RPO WSL (wersja 7.0). Biorąc pod uwagę plany Beneficjentów oceniono m.in. prawną, organizacyjną i techniczną wykonalność tych działań wskazując jednocześnie zalecenia środowiskowe. Ostatecznie to Beneficjent zadeklaruje we wniosku o dofinansowanie zakres i sposób realizacji projektu, co będzie podlegało ocenie instytucji ogłaszającej nabór projektów, wobec czego jeżeli sposób realizacji projektu nie będzie odpowiadał wytycznym ostatecznej wersji RPO WSL, to projekt nie otrzyma dofinansowania. W związku z powyższym obawy, iż Beneficjent zrealizuje projekt niezgodny z RPO WSL ze środków tego programu są bezpodstawne.
6.	Dotyczy całości dokumentu analiza wykonalności. W analizowanym dokumencie brak zalecenia budowy ścieżek bez korytowania i bez krawężników celem uniknięcia zniszczeń w systemach korzeniowych drzew.	W zaleceniach środowiskowych dopisano: "Dla potrzeb budowy ścieżek, w miejscach kontaktu nawierzchni z systemem korzeniowym drzew (w praktyce w odległości rzutu poziomego korony drzewa) nie wykonywać korytowania i nie stosować krawężników - w celu minimalizowania zniszczeń w systemach korzeniowych drzew. Wyjątkiem są nawierzchnie wodoprzepuszczalne - przyjazne dla drzew".

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji społecznych

16. Zakończenie

Realizacja projektu zakłada uporządkowanie i zagospodarowanie dydaktyczne terenów nadbrzeżnych zlokalizowanych wzdłuż potoku Wielka Puszcza i Zbiornika Czanieckiego.

W ramach realizacji projektu w części dot. Potoku Wielka Puszcza przewiduje się wykonanie robót:

- Uporządkowanie terenów wzdłuż potoku na łącznym odcinku 2000 m;
- Zagospodarowanie otoczenia potoku wraz z jego wyczyszczeniem na odcinku 2000 m;
- Utworzenie ścieżki pieszej;
- Budowę oświetlenia solarnego wzdłuż ścieżki rowerowej i potoku;
- Budowę obiektów małej architektury – ławek drewnianych, koszy na śmieci i stojaków rowerowych.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

---

W ramach realizacji projektu w części dot. Zbiornika nad zaporą Czaniecką przewiduje się realizację robót:

- Wykonanie zabezpieczeń hydrotechnicznych stawu;
- Czyszczenie stawu i jego brzegów;
- Utworzenie naturalnej dróżki dojazdowej do zbiornika stanowiącej równocześnie ścieżkę edukacyjną wyposażoną w tablice informacyjne o kaskadzie rzeki Soły oraz jej florze i faunie występującej na obszarze Subregionu Południowego, ławeczki i stoliki;
- Wycinka krzewów i drzew ograniczających przepływ wody;
- Budowę podestu dla celów rekreacyjnych;
- Budowę oświetlenia solarnego;
- Wyznaczenie i przygotowanie miejsc piknikowych lub łowisk.

Celem projektu jest ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej na obszarze Gminy Porąbka.

Ze względu na cel projektu niezbędne jest uwzględnienie zaleceń środowiskowych wskazanych w rozdziale 9, w tym przede wszystkim rozpoczęcie działań od przeprowadzenia pełnej inwentaryzacji przyrodniczej wraz z waloryzacją i opracowaniem wskazań projektowych w zakresie przyrody. Wyniki powyższego działania mogą wpłynąć na zmianę zakresu projektu, jak również będą miały wpływ na zmianę wartości założonych wskaźników.

Zgodnie z zapisami wersji 7.0 projektu RPO WSL „Celem interwencji jest także ... rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – służącej tym samym wyeliminowaniu presji ruchu turystycznego na obszary i gatunki chronione”.

Inwentaryzacja przyrodnicza będzie stanowiła podstawowy dokument, który pozwoli ocenić jakie gatunki chronione występują na obszarze związanym z projektem i czy zaplanowane w projekcie działania w wystarczający sposób zmniejszą presję na gatunki chronione.

Zalecenia środowiskowe projektu obejmują:

1. Zaleca się zachować istniejące zadrzewienia.
2. Zaleca się zaniechać dalszej regulacji brzegów potoku i zbiornika.
3. Rozważyć obsadzenie obszarów nadrzecznych roślinnością rodzimych gatunków, lokalnego pochodzenia, pozyskanych z materiału genetycznego pochodzącego z odległości nie większej niż 25 km od obszaru projektowego.
4. W wypadku wykonania oświetlenia obiektów – stosować wyłącznie oprawy lamp z ULOR=0, o zerowej emisji do górnej półsfery. Maksimum emisji musi przypadać na światło żółte i zielone (długości fali w zakresie 520-600 nm) o widmie ciągłym. Zaleca się zastosować zasilanie fotowoltaiczne. Oświetlenie stosować na dolnym odcinku Wielkiej Puszczy, wyżej w rejonie fragmentu łęgowego nie wprowadzać oświetlenia.
5. Z uwagi na jesienny okres audytu nie zaobserwowano występowania gatunków chronionych czy przyrodniczo cennych. Jednakże nie wyklucza się ich obecności. W obszarze planowanych inwestycji wykonać inwentaryzację przyrodniczą, a w razie konieczności dalszą waloryzację przyrodniczą.
6. Dokonać inwentaryzacji przyrodniczej wraz ze szczegółową inwentaryzacją występowania i rozmieszczenia gatunków ekspansywnych, obcych i inwazyjnych.
7. Wyniki inwentaryzacji oraz waloryzacji przyrodniczych włączyć do procesu projektowania zadań inżynierskich, edukacyjnych itp.
8. Prace projektowe konsultować z zespołem opracowującym inwentaryzację i waloryzację przyrodnicze.

9. Włączyć w projekt mechaniczne usuwanie i niszczenie roślin inwazyjnych – są one jedną z głównych przyczyn zmniejszania się bioróżnorodności w zbiorowiskach roślinnych i wśród zwierząt. Z uwagi na bardzo bliskie sąsiedztwo cieków w procesie usuwania i niszczenia roślin inwazyjnych zabrania się używania herbicydów.
10. Wykonać "hotel dla owadów", budki dla ptaków oraz i innych organizmów cyklem życiowym związanych z wodą.
11. Szczegółnej opiece poddać duże i stare drzewa dziuplaste.
12. Zaprojektować, utworzyć i utrzymywać niewielkie zbiorniki odpowiednie dla życia i rozmnażania się płazów i owadów związanych z wodą.
13. Przemysleć likwidację tzw. stawów przepływowych (przegród poprzecznych na cieku) i przywrócić rzeki naturze. Jest to zgodne z zaleceniami 'Best Practices on flood prevention, protection and mitigation' (Komisja Europejska 25 IX 2003), które zaleca usuwanie zbędnej infrastruktury w korytach rzek. Działanie takie mogłoby zostać zrealizowane w ramach komplementarnego projektu.
14. Tak zaprojektować trasę dydaktyczno-rekreacyjną, aby zarówno jej przebieg, jak i użyte materiały w jak najmniejszym stopniu ingerowały w środowisko.
15. Dla budowy nowej trasy dydaktyczno-rekreacyjnej proponuje się nawierzchnię szutrowo-żwirową lub przy użyciu wodno-przepuszczalnych materiałów.
16. Na potencjalną lokalizację wyposażenia obszaru w małą architekturę rekomenduje się tereny otwarte, niezadrzewione oraz dla których wyniki inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych nie wskazują potrzeb szczególnej ochrony. Pozwoli to na uniknięcie niepotrzebnego wycinania drzew i krzewów, a tym samym ograniczy negatywne oddziaływanie fazy realizacji i eksploatacji na stan środowiska naturalnego.
17. W konstrukcji mostu, kładek i przyczółków zaprojektować i wykonać nisze, w których mogłyby gnieździć się ptaki.
18. W przypadku budowy lub przebudowy istniejących kładek i mostów zaprojektować konstrukcje jednoprzęsłowe niekiedy również z oddaleniem przyczółków od nurtu cieku.
19. Rozważyć możliwość połączenia obu docinków szlakiem rowerowym-drogowym.
20. Przepusty, jeśli ich montaż okaże się konieczny wykonać o przekroju prostokątnym, przy niewielkich ciekach luźny kamień licowany umożliwiający przepływ wody między głazami (porównaj szlaki w Tatrach).
21. We fragmencie łągowym wykonać pomosty drewniane odchodzące od głównej ścieżki pieszo-rowerowej.
22. W obszarze młaki w Czańcu pogłębić fragment stawu (około 50-100 m²) do głębokości 1,2-1,4 m jako miejsce zimowania ryb.
23. W miejscu wysypiska ziemi wykonać miejsce rekreacyjne.
24. Z drogi prowadzonej z parkingu wykonać pomost drewniany w kierunku terenu podmokniętego.
25. Introdukować kilka chronionych gatunków w celach edukacyjnych.
26. Ścieżki z wału zbiornika skierować na istniejący mostek lub w razie odmowy RZGW wykonać kładkę nad kanałem.
27. Zaleca się, aby w godzinach późnonocnych (od 23.00 do 5.00) lampy były całkowicie wyłączone,
28. Dla potrzeb budowy ścieżek, w miejscach kontaktu nawierzchni z systemem korzeniowym drzew (w praktyce w odległości rzutu poziomego korony drzewa) nie wykonywać korytowania i nie stosować krawężników - w celu minimalizowania zniszczeń w systemach korzeniowych drzew. Wyjątkiem są nawierzchnie wodoprzepuszczalne - przyjazne dla drzew.

W wyniku wykonanej inwentaryzacji przyrodniczej i ostatecznych wytycznych RPO WSL 2014-2020 może zaistnieć konieczność zmiany zakresu projektu, zmiany jego kosztów (nakładów), jak również zmiany wartości podanych wskaźników.

Analiza wykonalności przedmiotowego projektu została przygotowana metodą partycypacyjno-ekspercką. Założenia koncepcji przedsięwzięcia zostały ocenione pod względem wykonalności i dofinansowania ze środków RPO WSL 2014-2020 (wersja 7.0) oraz skonsultowane społecznie. Przedmiotowy projekt, w kontekście oceny kwalifikowalności do dofinansowania powinien zostać zweryfikowany na poziomie przygotowania ostatecznej dokumentacji i aplikacji o dofinansowanie, zgodnie z ostateczną wersją RPO WSL 2014-2020.

17. Bibliografia

1. Komunikat Komisji z dnia 28.06.2013 r. (C(2013)3769 final) – „Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020 r.”
2. Rozporządzenie ramowe dla EFSI nr 1303/2013 (Dz. Urz. UE L 347 z 20 grudnia 2013 r.)
3. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006
4. Projekt Szczegółowego Opisu Priorytetów RPO WSL na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Załącznik nr 1 do Uchwały nr 922 /337/ IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 20 maja 2014 roku)
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (Dz. U. Nr 150, poz. 1579)
7. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej *opublikowany w Dz. Urz. UE 2012 C 326, s. 1*
8. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. Nr 91, poz. 578 z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., nr 142 poz. 1591 z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1977 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741 z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm., tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, 1238, z 2014 r. poz. 587, 850, 1101, 1133)
12. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414, tekst jednolity z dnia 2 października 2013 r. Dz. U. z 2013 r. poz. 1409)

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

---

13. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 tekst jednolity z dnia 28 maja 2013 r. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.)
14. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.)
15. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121)
16. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. Nr 647 z późn. zm.)
17. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229, tekst jednolity, tj. z dnia 10 stycznia 2012 r. Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.)
18. Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie. (Dz. U. z dnia 3 sierpnia 2000 r.)
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 86, poz. 579)
20. Przewodnik do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych (Komisja Europejska, 2008)
21. Komisja Europejska 25 IX 2003. Best Practices on flood prevention, protection and mitigation

